

Bjørn Are Holth

Verdiundersøkelsen 2008

Dokumentasjonsrapport

© Statistisk sentralbyrå, desember 2010 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8015-3 Trykt versjon	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8016-0 Elektronisk versjon	Oppgave mangler	...
ISSN 1891-5906	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 00.90	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Denne dokumentasjonsrapporten gir en oversikt over gjennomføringen av Verdiundersøkelsen 2008, den norske versjonen av European Values Study.

Ved Statistisk sentralbyrå, Seksjon for intervjuundersøkelser var seniorrådgiver Bjørn Are Holth prosjektleder og ansvarlig for gjennomføring av undersøkelsen. Einar Bjørshol var involvert i den tidlige fasen av planleggingen, bl.a. første utkast av oversatt norsk spørreskjema. Trond Båshus programmerte det elektroniske spørreskjemaet og foretok filetableringen. Glenn-Erik Wangen og Mem Thi Van tilrettela utvalget, Hajar Livary var intervjuerkontakt og SSBs lokale intervjukorps gjennomførte intervjuene.

Sammendrag

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte i 2008 den sjette runden av World Values Survey/European Value Study (WVS/EVS) på oppdrag fra NTNU samfunnsforskning. WVS/EVS er et internasjonalt forsknings samarbeid som gjennom nasjonale utvalgsundersøkelser kartlegger holdninger og verdier i land over hele verden (WVS), og i Europa (EVS).

Det ble trukket et landsrepresentativt utvalg på 2 000 respondenter i alderen 18-79 år fra befolkningsregisteret og etter SSBs utvalgsplan.

Datainnsamlingen pågikk fra 7. april til 2. september 2008. Alle intervju ble gjennomført dataassistert (CAPI) og ansikt til ansikt. Gjennomsnittlig intervjuetid var 66 minutter. Det ble benyttet **svarkort** for mange av spørsmålene for å gjøre det enklere for respondentene å velge svarkategori.

Av det opprinnelige utvalget på 2 000 personer, viste det seg at 66 var utenfor målgruppen og rubrisert som avgang. Bruttoutvalget ble dermed på 1 934 personer. Det ble gjennomført intervju med 1 090 personer, eller 56,4 prosent av bruttoutvalget. Frafallet utgjorde dermed 43,6 prosent av bruttoutvalget, eller 844 personer.

Det var høyest frafall i aldersgruppene 18-24 år og 25-44 år. Særlig andelen ”ikke truffet” er høyere for disse enn for personer over 45 år. Dette er i tråd med en generell tendens i intervjuundersøkelser. Frafallet var også noe høyere for personer bosatt i Oslo og Akershus og på Sør-Østlandet. Dette også i tråd med den generelle trenden i spørreundersøkelser.

Avvikene mellom brutto- og nettoutvalgene for ulike kjennetegn må imidlertid sies å være relativt små og nettoutvalget som helhet må således kunne sies å være representativt for populasjonen.

Innhold

Forord.....	3
Sammendrag.....	4
1. Bakgrunn og formål.....	6
2. Spørreskjema.....	6
3. Utvalg.....	7
4. Datainnsamling.....	7
5. Frafall.....	8
6. Utvalgsskjevhet.....	10
7. Utvalgsvarians.....	11
8. Bearbeiding og koding.....	12
Vedlegg A: Informasjonsbrev.....	13
Vedlegg B: Brosjyre.....	15
Vedlegg C: Oppfølgingsbrev.....	17
Vedlegg D: Telefonbrev.....	19
Vedlegg E: Instruks til intervjuerne.....	20
Vedlegg F: Intervjuguide til radiokonferanse.....	28
Vedlegg G: Spørreskjema.....	34
Vedlegg H: Svarkort.....	74
Tabellregister.....	101

1. Bakgrunn og formål

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte i 2008 den sjette runden av World Values Survey/European Value Study (WVS/EVS) på oppdrag fra NTNU samfunnsforskning ved professor Ola Listhaug. WVS/EVS er et internasjonalt forskningssamarbeid som gjennom nasjonale utvalgsundersøkelser kartlegger holdninger og verdier i land over hele verden (WVS), og i Europa (EVS). I Norge ble første, andre, tredje og femte runde av undersøkelsen gjennomført henholdsvis i 1982, 1990, 1996 og 2007. Den fjerde runden ble ikke gjennomført i Norge.

Tabell 1. Nøkkeltall

Nøkkeltall	Antall	Prosent
Utvalg	2 000	100,0
Avgang	66	3,3
Frafall	844	42,2
Nettoutvalg	1 090	54,5
Bruttoutvalg	1 934	
Skjemalengde	39 sider	
Antall svarkort	80	
Innsamlingsmetode	Besøksintervju	100
Gjennomsnittlig int.tid min:	66	
Feltperiode	07.04.2008 – 02.09.2008	

2. Spørreskjema

Spørreskjemaet som ble benyttet i denne sjette runden av Verdiundersøkelsen er resultatet av en utvikling, der spørsmål som har vært stilt i tidligere runder av undersøkelsen søkes videreført for å ivareta tidsserier, samtidig som en kontinuerlig ønsker å forbedre undersøkelsen mht hvilke spørsmål som stilles. Den norske oversettingen tok utgangspunkt i det engelskspråklige "Master Questionnaire". Den danske oversettingen av engelsk skjema var også til hjelp i vårt oversettingsarbeid.

Følgende tilpasninger fra det internasjonale spørreskjemaet ble gjort for gjennomføringen av den norske undersøkelsen:

- V60: Denne kategorien (kristne) ble utelatt.
- V106/V108: Det norske spørreskjemaet gjorde et skille mellom Den norske kirke og frikirker.
- V109/V110/V126: "Religious services" ble oversatt med "kirke, moske, synagoge eller tilsvarende".
- V132: "Religious services" ble her oversatt med "gudstjeneste eller religiøse møter".
- V133: Her ble begrepene "maskot" og "talisman" forklart ved en egen tekst som intervjuer leste opp hvis respondenten etterspurte en slik forklaring (se vedlagt spørreskjema).
- V193: Her ble det presisert at "venstresiden" refererte til "radikal" og "høyresiden" til "konservativ". I det engelske Master Questionnaire ble ikke "left" og "right" presisert på tilsvarende måte.
- V249: Her ble en forklarende tekst med ordlyden "befruktet egg fram til 8. svangerskapsuke" lagt inn til hjelp for respondenter som etterspurte forklaring.

- V255: Her ble ”citizen of” forstått som ”norsk statsborger”.
- V256: her ble ”Norwegian citizen” oversatt med: ”norsk”.
- V257-V261 ”... building of the European Union” ble utelatt pga for lav relevans for personer bosatt i Norge som står utenfor EU.
- V268: Her ble betegnelsen ”innfødte” benyttet i stedet for nasjonalitet ”nordmenn”.
- V303 (fødselsår): Utelatt, hentet fra register.
- Spm 109a: I det norske skjema ble dette hjelpespørsmålet satt inn; om fullført fulltidsutdanning eller ei.
- V335: Spørsmålet ble endret fra ”alder ved fullført utdanning” til ”hvilket år fullført”.
- V337/V345: Her ble kategorien ”ansatt” lagt til for å lette den videre flyten i spørsmålssekvensen.
- V353: Her ble det spurt etter husholdningens nettoinntekt i kroner og beløpet ble så kodet i intervaller i etterkant.
- V368a og V368b: Utelatt i det norske skjema.
- V369, V369s: Utelatt.
- V371a, V371b, V372, V373a, V373n, V374a, V374b, V375, V377: Utelatt i det norske spørreskjema.

Alle spørsmålene ble for øvrig stilt i samme rekkefølge som foreskrevet i det internasjonale spørreskjemaet.

3. Utvalg

2 000 respondenter i alderen 18-79 år ble trukket tilfeldig fra SSBs befolkningsregister BEREG og utgjorde det landsrepresentative utvalget i Verdiundersøkelsen¹. I samsvar med etablert praksis ved besøksundersøkelser ble utvalget trukket i henhold til SSBs utvalgsplan.

I utvalgsplanen er hele landet inndelt i et sett av utvalgsområder, som igjen er gruppert i 109 strata. Utvalgsområdene er kommuner eller grupper av kommuner. Kommuner med lavt innbyggertall er slått sammen med andre kommuner, slik at alle utvalgsområder har minst syv prosent av samlet innbyggertall i det stratomet området tilhører. I en del tilfeller er mindre omegnskommuner til folkerike kommuner slått sammen med den store kommunen til ett område. Alle kommuner med mer enn 30 000 innbyggere og en del kommuner med mellom 25 000 og 30 000 innbyggere er tatt ut som egne strata. De andre utvalgsområdene er stratifisert innen hvert fylke etter næringsstruktur, bosettingstetthet, sentralitet, pendlings- og handelsmønstre, mediadekning og kommunikasjoner.

I første trinn trekkes et utvalgsområde fra hvert stratum. Utvalgsområder som utgjør egne strata er trukket ut med 100 prosent sannsynlighet. De resterende er trukket ut med en sannsynlighet proporsjonal med innbyggertallet i utvalgsområdet. I andre trinn er utvalget av personer trukket tilfeldig fra de 109 utvalgsområdene. Trekkingen på andre trinn foregår slik at utvalget er selvveiende når begge trinn ses under ett.

4. Datainnsamling

Det ble i tråd med pålegg fra den internasjonale arbeidsgruppen for Verdiundersøkelsene besluttet å kun tillate bruk av besøk (face-to-face) som

---

¹ BEREG er det sentrale demografi-/befolkningsregisteret i SSB. Det oppdateres en gang i måneden med opplysninger fra Det sentrale folkeregisteret.

intervjumetode for denne runden av undersøkelsen. Det er et design som er krevende i et land med Norges geografi og bosettingsmønster.

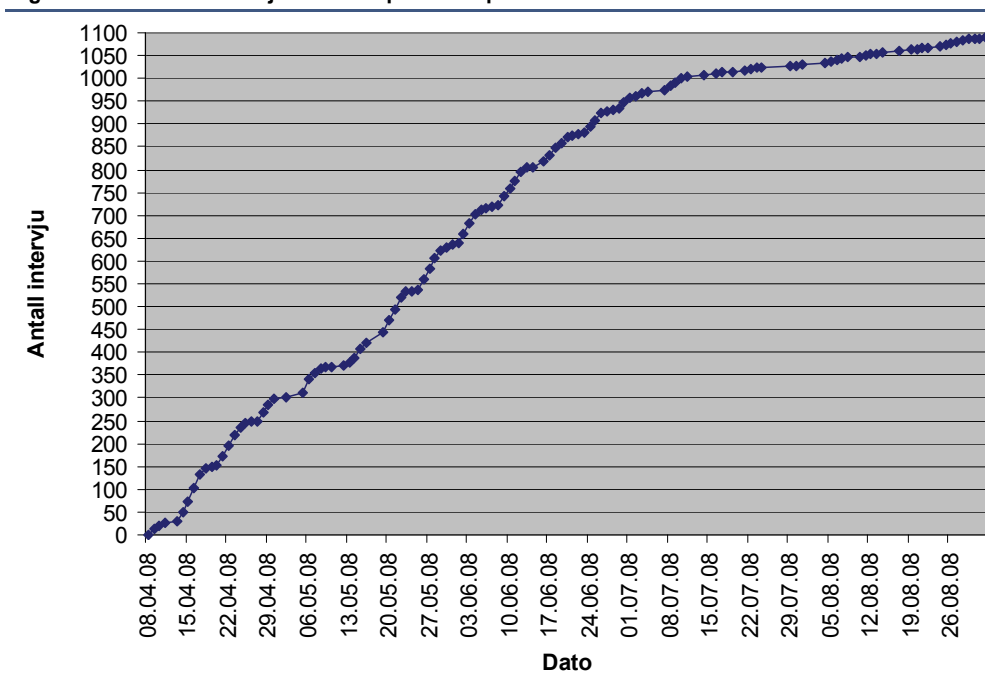
Datainnsamlingen pågikk fra 7. april til 2. september 2008. Det var opprinnelig planlagt å avslutte datafangsten 30. juni, men det viste seg svært krevende for SSBs intervjukorps å gjennomføre et så vidt høyt antall besøksintervjuer innenfor den oppsatte perioden. Det ble derfor nødvendig å forlenge feltperioden til godt over sommerferien for å oppnå et akseptabelt antall intervju.

I forkant av datafangsten fikk respondentene tilsendt et informasjonsbrev og en brosjyre som informerte om undersøkelsen og søkte å motivere respondenten til å la seg intervju². For ytterligere å motivere respondentene ble det opplyst om at deltakere i undersøkelsen ville være med i trekningen av to gavekort, hver til en verdi av 5 000 kroner.

Gjennomsnittlig intervjutid var 66 minutter og det ble benyttet **svarkort** (vedlegg H) for mange av spørsmålene for å gjøre det enklere for respondentene å velge riktig svarkategori.

Figur 1 viser antall intervju summert i løpet av feltperioden. Alt i alt ble det gjennomført 1 090 intervjuer, og svarprosenten ble 56,4 når en trekker fra avganger³.

Figur 1. Antall intervju i sum i løpet av feltperioden

5. Frafall

Av de 2 000 personene som ble tilfeldig trukket til utvalget, var 66 personer enten døde, flyttet til utlandet eller bosatt på institusjon. Disse personene gikk til avgang, og bruttoutvalget ble dermed på 1 934 personer. Det ble gjennomført intervju med 1 090 personer, eller 56,4 prosent av bruttoutvalget. Frafallet utgjorde dermed 43,6 prosent av bruttoutvalget, eller 844 personer.

² Se Vedlegg A og B

³ Dette er den alminnelige fremgangsmåten for beregning av svarprosent. Siden avganger utgjøres av respondenter som ligger utenfor målgruppen skal de heller ikke telle med i beregning av svarprosent.

Flere strategier ble brukt for å redusere frafallet. Før respondentene ble kontaktet av en intervjuer, mottok de et informasjonsbrev og en brosjyre med orientering om undersøkelsen. Formålet med å sende denne informasjonen til respondentene var på den ene side å motivere til deltakelse og på den annen side å danne grunnlaget for et informert samtykke til deltakelse i undersøkelsen.

SSBs lokale intervjuere mottok en skriftlig instruks om bakgrunn for og gjennomføring av undersøkelsen⁴. Det ble også gjennomført et felles telefonmøte, også kalt ”radiokonferanse” fordi kommunikasjonen kun går én vei, intervjueren hører en muntlig gjennomgang av undersøkelsen, men kan ikke selv stille spørsmål eller komme med kommentarer⁵. Intervjueren oppfordres imidlertid til å stille spørsmål i forkant og etterkant av radiokonferansen. Hensikten med denne konferansen var å informere intervjuerne om formål med undersøkelsen og gi en presis gjennomgang av hvordan vi ønsket at intervjuerne skulle gjennomføre arbeidet med den. Man ønsket også å motivere intervjuerne og få dem til å velge optimale strategier for å overtale respondenter til å delta.

Tabell 2 viser at ”Ønsker ikke å delta” er den klart viktigste frafallsårsaken og utgjør 31,3 prosent av bruttoutvalget. Denne kategorien inkluderer også de tilfeller der noen på vegne av respondenten gir beskjed om at vedkommende ikke ønsker å delta.

I overkant av 10 prosent av bruttoutvalget er klassifisert som ”Ikke truffet”, dvs. at vi ikke har klart å komme i kontakt med respondenten. Den forholdsvis høye andelen skyldes nok også den særskilte fremgangsmåten for å registrere kontaktforsøk som vi benyttet i denne runden av Verdiundersøkelsen. En valgte å benytte det samme elektroniske kontaktregistreringsskjema (i programmet BLAISE) som ble utviklet for European Social Survey (ESS), der terskelen for å kategorisere et kontaktforsøk som ”ikke kontakt” er noe lavere enn tilfellet er med den prosedyren for kontaktregistrering vi vanligvis benytter i Statistisk sentralbyrå. I de tilfeller der en ikke oppnådde kontakt over telefon, var samtidig resursene for å oppsøke respondenter på adressen gjentatte ganger med sikte på å oppnå kontakt, mer begrenset enn for ESS undersøkelsen.

Kategorien ”Ikke truffet” inkluderer underkategorien ”Ikke truffet av andre årsaker” som i seg selv utgjør 13 prosent av frafallet. Dette er en residual som omfatter alle tilfeller hvor intervjueren ikke lykkes med å komme i kontakt med respondenten og ikke innehar tilstrekkelig informasjon til å klassifisere frafallet med noen spesiell årsak. I denne underkategorien inkluderes også tilfeller hvor respondenten gjør avtale om intervju eller ber intervjueren ringe igjen, men senere ikke lar intervjueren komme i kontakt med seg.

Kun 1,7 prosent av bruttoutvalget var forhindret fra å delta på grunn av egen sykdom eller alvorlig sykdom eller dødsfall i nær familie, og 0,2 prosent ble klassifisert som ”annet frafall”, herunder språkproblemer og manglende adresse.

Tabell 2 viser videre hvordan deltakelse og frafall fordeler seg på respondentenes kjønn, alder og bosted. Svarprosenten er et par prosentpoeng høyere for kvinner enn for menn. Ut fra frafallsårsaker er hovedtrekket at kvinner nekter i noe større grad enn menn. Samtidig er kvinner enklere å komme i kontakt med enn menn.

Vanskeligheter med å komme i kontakt med respondenten ser ut til å være negativt korrelert med respondentens alder. Med andre ord, jo yngre en person er, jo vanskeligere er det å komme i kontakt med vedkommende. For aldergruppen 67-79 år er frafallsgrunnen ”ønsker ikke å delta” om lag 10 prosentpoeng høyere enn for de andre aldersgruppene.

---

⁴ Se Vedlegg E

⁵ Se Vedlegg F

Når det gjelder hvor i landet respondentene kommer fra ser vi at Østlandsområdet peker seg negativt ut når det gjelder frafall, tett etterfulgt av Nord-Norge. Forskjellen mellom landsdelene har imidlertid en spredning på under 10 prosentpoengs differanse. Vi ser at det er ”ikke truffet” som er viktigste årsaken til det høyere frafallet i disse landsdelene.

Tabell 2. Svarprosent og frafallsårsaker etter egenskap. Prosent av bruttoutvalg

	Intervju	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke truffet	Annet fracfall	Antall personer
I alt	56,4	31,3	1,7	10,4	0,2	1 934
Kjønn						
Mann	55,3	30,4	2,0	12,0	0,3	971
Kvinne	57,4	32,3	1,3	8,8	0,1	963
Alder						
18-24 år	53,8	29,2	0,4	16,5		260
25-44 år	53,6	29,5	3,3	13,6		729
45-66 år	60,0	31,4	1,0	7,1	0,5	730
67-79 år	56,3	40,0		3,7		215
Landsdel						
Akershus og Oslo	52,4	28,2	2,7	16,5	0,2	443
Hedmark og Oppland	57,7	31,9		10,4		163
Sør-Østlandet	53,4	35,8	1,9	8,7	0,3	369
Agder og Rogaland	59,1	33,9	1,4	5,6		286
Vestlandet	61,8	30,6	1,0	6,7		314
Trøndelag	59,9	29,7	1,2	9,3		172
Nord-Norge	54,0	28,3	2,1	14,4	1,1	187

6. Utvalgsskjevhet

Frafall kan føre til utvalgsskjevhet dersom fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som svarte (nettoutvalget) enn blant alle dem som er trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget). Utvalgsskjevhet i forhold til ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt i forhold til andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt på andre kjennemerker. Det er spesielt vanskelig å oppdage dette dersom vi ikke kjenner den faktiske fordelingen av kjennemerket i bruttoutvalget.

Utvalgsskjevhet kan også være et resultat av utvalgsfeil, dvs. når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes i bruttoutvalget enn i populasjonen. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkingen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians). Dekningsfeil er en annen kilde til utvalgsskjevhet og oppstår når trekkegrunnlaget er mangelfullt.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør større oppmerksomhet knyttes til avvikene mellom nettoutvalget og bruttoutvalget enn mellom bruttoutvalget og populasjonen. I det siste tilfellet skyldes avvikene tilfeldigheter i trekkingen, og det kan forventes at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. I sammenligninger mellom nettoutvalget og bruttoutvalget har man imidlertid en risiko for at de personene i en befolkningsgruppe som faktisk har deltatt (nettoutvalget) skiller seg systematisk fra de personene som ikke har deltatt (fracfallet).

Tabell 3 viser hvordan kjennetegnene kjønn, alder og geografi er fordelt i populasjonen, bruttoutvalget, frafallet og nettoutvalget i denne undersøkelsen. Den siste kolonnen viser hvorvidt ulike grupper er underrepresentert (negative verdier) eller overrepresentert (positive verdier) i nettoutvalget sammenlignet med bruttoutvalget. For kjennemerket ”kjønn” ser vi at kvinner i noe større grad er representert i nettoutvalget, men avviket er forholdsvis beskjedent, under 1 prosentpoeng. For alder er den mest fremtredende tendensen at gruppen 45-66 år er

noe overrepresentert, mens gruppen 25-44 år er noe underrepresentert. Differansene må imidlertid sies å være forholdsvis små.

Avvikene mellom brutto- og nettoutvalgene når det gjelder landsdel er størst ved Akershus og Oslo, og for så vidt også Sør-Østlandet er noe underrepresentert, mens Vestlandet er noe overrepresentert. Imidlertid er avvikene også her relativt små, og nettoutvalget kan således som helhet anses som representativt for populasjonen.

Tabell 3. Populasjon, bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel. I prosent

	Populasjon ⁶	Bruttoutvalg	Frafall	Nettoutvalg	Differanse netto-brutto
I alt	100	100	100	100	
Kjønn					
Mann	50,3	50,2	51,4	49,3	-0,9
Kvinne	49,7	49,8	48,6	50,7	0,9
Alder					
18 – 24 år	11,9	13,4	14,2	12,8	-0,6
25 – 44 år	38,9	37,7	40,1	35,9	-1,8
45 – 66 år	37,6	37,8	34,6	40,2	2,4
67 – 79 år	11,6	11,1	11,1	11,1	0,0
Landsdel					
Akershus og Oslo	23,2	22,9	25,0	21,3	-1,6
Hedmark og Oppland	7,9	8,4	8,2	8,6	0,2
Sør-Østlandet	19,3	19,1	20,4	18,1	-1,0
Agder og Rogaland	14,2	14,8	13,9	15,5	0,7
Vestlandet	16,9	16,2	14,2	17,8	1,6
Trøndelag	8,7	8,9	8,2	9,5	0,6
Nord-Norge	9,7	9,7	10,2	9,3	-0,4
Antall personer	3 419 298	1 934	844	1 090	

7. Utvalgsvarians

Utvalgsdata er per definisjon forbundet med en viss usikkerhet, kalt utvalgsvarians. Denne usikkerheten viser til forskjellen mellom et estimat basert på en utvalgsundersøkelse og den sanne verdien man ville fått dersom en telling av hele befolkningen hadde blitt utført under de samme forholdene. Når utvalget blir trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det imidlertid mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i befolkningen. Fordelingen i befolkningen er ukjent, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av observasjonene i utvalget. Det er ikke foretatt egne beregninger av slike anslag for denne undersøkelsen.

Tabell 4 viser likevel en standardisert fordeling av hvordan størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler varierer ved ulike utvalgsstørrelser. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker og når prosenttallet nærmer seg 50.

⁶ Personer i alderen 18 – 79 år med folkeregistrert adresse i Norge per 31.12.2007

Tabell 4. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25.....	6,7	9,2	10,9	12,2	13,3	14,0	14,6	15,0	15,3
50	4,7	6,4	7,7	8,6	9,3	9,8	10,2	10,5	10,7
100	3,3	4,5	5,4	6,0	6,5	6,9	7,2	7,4	7,5
200	2,3	3,2	3,8	4,3	4,6	4,9	5,1	5,2	5,3
300	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,1	4,2	4,3
500	1,5	2,0	2,4	2,7	2,9	3,1	3,2	3,3	3,4
800	1,2	1,6	1,9	2,1	2,3	2,4	2,5	2,6	2,7
1 090	1,0	1,4	1,6	1,8	2,0	2,1	2,2	2,2	2,3

Standardavviket brukes dernest til å beregne konfidensintervall, et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdien av et estimat. Dersom estimatet er E og standardavviket er s , vil konfidensintervallet $E \pm 1.96s$ med 95 prosent sannsynlighet inneholde den sanne verdien.

Når to usikre tall sammenlignes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan man konstruere konfidensintervall for den sanne verdien på samme måte som beskrevet ovenfor.

8. Bearbeiding og koding

Datainnsamlingen i denne undersøkelsen ble gjennomført ved besøk, og dataassistert (CAPI) ved hjelp av intervjuprogrammet BLAISE utviklet i Nederland. Kontroller i inntastingen av data er bygd inn i det elektroniske spørreskjemaet, hvilket minsker behovet for kontroll av dataene i etterkant. Kontrollfunksjonene i programmet virker slik:

For det første filtreres spørsmål automatisk av programmet og reduserer slik risikoen for at intervjuerne unnlater å stille spørsmål eller stiller irrelevante spørsmål. For det andre har alle numeriske variabler absolutte grenser for verdier som kan testes inn. For eksempel er det umulig å taste inn at man har arbeidet 168 timer eller mer i løpet av en uke. For det tredje er det bygd inn kontroller ("hard error") som er umulige å overstyre. Et åpenbart eksempel er at fødselsdato kontrolleres mot intervjudato. For det fjerde er det bygd inn varsel ("soft error") som gir advarsel til intervjuerne dersom svaret er usannsynlig, ekstremt eller fordi det ikke samsvarer med svar oppgitt i tidligere spørsmål. Disse varslene kan undertrykkes dersom det aktuelle svaret bekreftes.

Ingen feil ble oppdaget i kontrollen av data etter feltperiodens slutt.

Vedlegg A: Informasjonsbrev

Oslo, april 2008
Saksbehandler: Bjørn Are Holth
Seksjon for intervjuundersøkelser

Undersøkelse om holdninger og verdier i Norge

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører i vår Verdiundersøkelsen for å få ny og bedre kunnskap om hvilke verdier vi har i dagens Norge. Spørsmålene dreier seg om familieverdier, tillit til andre, arbeid, religion og ulike politiske tema. Undersøkelsen er med i et internasjonalt forskningssamarbeid og har vært gjennomført flere ganger tidligere siden 1982. Dette gir unike muligheter både til å sammenligne Norge med andre land, og til å observere hvordan holdninger og meninger har endret seg de siste 25 årene her til lands. SSB gjennomfører Verdiundersøkelsen på oppdrag fra NTNU samfunnsforskning.

Du er en av 2 000 personer i alderen 18-79 år som er trukket tilfeldig fra folkeregisteret til å delta i denne undersøkelsen. Sammen representerer dere et speilbilde av befolkningen i denne aldersgruppen, og **vi kan derfor ikke erstatte deg med noen annen**. For at resultatene skal bli så riktige som mulig, er det avgjørende at alle som er trukket ut blir med. Dine svar er veldig viktige for oss! Men samtidig vil vi understreke at det er frivillig å delta, og du kan når som helst trekke deg og be om at opplysningene blir slettet.

En av de nærmeste ukene vil en av våre intervjuere kontakte deg for å avtale et passende tidspunkt for intervjuet. Dersom du ønsker å bli intervjuet et annet sted enn hjemme hos deg, kan du avtale dette med intervjueren. **Alle som deltar i undersøkelsen er med i trekningen av to gavekort til en verdi av 5 000 kroner hver.**

SSB er behandlingsansvarlig og gjennomfører undersøkelsen i samsvar med statistikkloven og personopplysningsloven, og har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. **SSB vil aldri offentliggjøre eller formidle videre opplysninger om enkeltpersoner**. Innen 1. september 2009 vil opplysningene bli anonymisert slik at identifisering av den enkelte ikke skal være mulig. Et anonymisert datamateriale vil gjøres tilgjengelig for internasjonal forskning.

I den vedlagte brosjyren finner du flere opplysninger om undersøkelsen. Trenger du ytterligere informasjon, kan du ringe oss gratis på telefon 800 83 028 eller sende en e-post til prosjektleder bjorn.are.holth@ssb.no. Generelle spørsmål vedrørende personvern i SSB kan rettes til vårt personvernombud, tlf. 21 09 00 00 eller e-post personvernombudet@ssb.no.

Med vennlig hilsen

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Oslo, april 2008
Sakshandsamar: Bjørn Are Holth
Seksjon for intervjuundersøkingar

Undersøking om haldningar og verdiar

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører i vår Verdiundersøkinga for å få ny og betre kunnskap om kva verdiar vi har i Noreg i dag. Spørsmåla handlar mellom anna om familieverdiar, tillit til andre, arbeid, religion og ulike politiske tema. Undersøkinga er med i eit internasjonalt forskingssamarbeid og har vore gjort fleire gonger tidlegare sidan 1982. Difor gir ho unike sjansar både til å samanlikne Noreg med andre land og til å sjå korleis haldningar og meiningar har endra seg dei siste 25 åra her i landet. SSB gjennomfører Verdiundersøkinga på oppdrag frå NTNU samfunnsforskning.

Du er ein av 2 000 personar i alderen 18-79 år som er trekte tilfeldig frå folkeregisteret til å vere med i undersøkinga. Saman speglar de alle i denne aldersgruppa og difor kan vi ikkje bytte deg ut med nokon annan. For at resultatata skal bli best moglege, er det avgjerande at alle som er trekte ut, blir med. **Svara dine er særst viktige for oss!** Samstundes understrekar vi at deltakinga er frivillig, og du kan når som helst trekkje deg frå undersøkinga og krevje at opplysingane blir sletta.

Ei av dei næraste vekene vil ein av våre intervjuarar kontakte deg for å avtale eit passende tidspunkt for intervjuet. Skulle du ønskje at intervjuet blir teke ein annan stad enn heime hos deg, kan du avtale dette med intervjuaren. **Alle som tek del i undersøkinga, er med i trekkinga av to gåvekort på 5 000 kroner kvar.**

SSB er behandlingsansvarleg og gjennomfører undersøkinga i samsvar med statistikklova og personopplysningslova, og har utnemnd eige personvernombod godkjend av Datatilsynet. **SSB vil aldri offentliggjere eller gi vidare opplysingar om kva den enkelte har svart.** Innan 1. september 2009 vil opplysingane bli anonymiserte slik at det ikkje skal vere mogleg å identifisere nokon. Eit anonymisert datamateriale vil vere tilgjengeleg for internasjonal forskning.

I den vedlagde brosjyren finn du fleire opplysingar om undersøkinga. Treng du meir informasjon, kan du ringje oss gratis på telefon 800 83 028 eller sende ein e-post til prosjektleiar bjorn.are.holth@ssb.no. Du kan òg spørje SSB sitt personvernombod om personvern generelt på tlf. 21 09 00 00 eller e-post: personvernombudet@ssb.no.

Med vennleg helsing

Øystein Olsen
adm. direktør

Anne Sundvoll
seksjonssjef

Vedlegg B: Brosjyre

Hvem er vi?

Statistisk sentralbyrå har hovedansvaret for offisiell statistikk i Norge. SSBs oppgave er å samle inn informasjon og gi kunnskap om samfunnets oppbygning, virksomhet og utvikling. Det er lovbestemt at denne statistikken skal utarbeides på et uavhengig grunnlag, ha høy kvalitet og spres som et felles gode for samfunnet. Seksjon for intervjuundersøkelser er ansvarlig for gjennomføringen av Verdiundersøkelsen.

NTNU samfunnsforskning

Professor Ola Listhaug ved NTNU har det faglige ansvaret for Verdiundersøkelsen. Han har stått sentralt i arbeidet med undersøkelsen både i Norge og internasjonalt og har skrevet et stort antall artikler i bøker og vitenskapelige tidsskrifter basert på resultater fra den.

Kontakt oss

Dersom du ønsker flere opplysninger om undersøkelsen og om hva resultatene skal brukes til, kan du sende en e-post til bj@ssb.no. Du kan også ringe gratis til grønt nummer 800 83 028.

Statistisk sentralbyrå

Seksjon for intervjuundersøkelser
Kongens gate 7
Postboks 8131 Dep.
0033 Oslo
Telefon: 21 09 46 67
Telefaks: 21 09 49 89
www.ssb.no

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

2008

Statistics Norway

Statistisk sentralbyrå

Foto: Crestock / Design: Siri Bequist

Verdi-undersøkelsen

Hva er viktig for deg?

Verdiundersøkelsen er en global undersøkelse om de grunnleggende verdiene i et samfunn. Spørsmålene dreier seg om familieverdier, religion, tillit til andre, arbeid, og meninger i aktuelle politiske spørsmål som miljøvern, innvandring og fattigdomsbekjempelse i inn- og utland. Hensikten med undersøkelsen er ikke å registrere kunnskap, men å tegne et helhetlig bilde av hva Norges befolkning synes er viktig for landet og hva som virkelig betyr noe i egne liv. Derfor er alle svar like verdifulle.

Hva får vi svar på?

I tillegg til å si noe om verdisynet blant dagens befolkning, vil undersøkelsen også kunne si noe om kulturelle endringer i Norge. Verdiundersøkelsen har vært gjennomført flere ganger tidligere fra 1982, og årets undersøkelse vil derfor gi solid kunnskap om skiftninger i holdninger og verdier de siste 25 årene.

Siden starten har Verdiundersøkelsen vært en del av det internasjonale forskningssamarbeidet World Values Survey/ European Values Study. Dette gjør det også mulig å sammenligne verdisynet i Norge med en rekke land over hele verden. Årets undersøkelse gjennomføres i over 40 land.

Hvorfor er dine svar viktige?

Vi kan ikke intervju alle i hele Norge. Derfor har vi trukket et tilfeldig utvalg på 2000 kvinner og menn i alle aldersgrupper og landsdeler. Hver enkelt i dette utvalget representerer en større gruppe mennesker, og resultatene fra Verdiundersøkelsen vil dermed danne et bilde av holdninger og verdier for den voksne befolkningen i Norge som helhet.

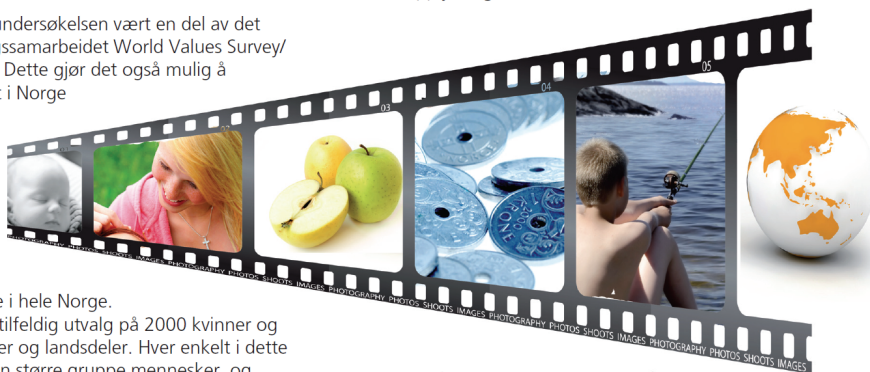
Dersom et fåtall mennesker i én gruppe deltar i undersøkelsen, kan statistikken gi et skjevt og uriktig bilde av virkeligheten. Nettopp derfor er det viktig at så mange som mulig blir med. Vi kan ikke erstatte deg med noen annen.

Slik gjennomføres Verdiundersøkelsen

I løpet av våren vil en intervjuer fra Statistisk sentralbyrå (SSB) kontakte deg for å avtale et intervju. Sammen blir dere enige om tid og sted for intervju. Det kan være hjemme hos deg eller på et annet egnet sted. Selve intervjuet foregår ved at intervjueren leser opp spørsmålene fra en bærbar pc og taster inn svarene dine.

Statistisk sentralbyrå ivaretar personvernet

Undersøkelsen gjennomføres etter lovpålagte regler. Alle som jobber i SSB har taushetsplikt, og det vil aldri bli kjent utenfor SSB hva den enkelte har svart på undersøkelsen. Forskere i Norge og andre land får kun tilgang til anonyme opplysninger fra undersøkelsen.

SSB har utnevnt eget personvernombud godkjent av Datatilsynet. Har du spørsmål om personvern kan du kontakte SSBs personvernombud på tlf. 21 09 00 00 eller e-post: personvernombudet@ssb.no.

Vedlegg C: Oppfølgingsbrev

Oslo, 26. mai 2008

Saksbehandler: Bjørn Are Holth

Seksjon for intervjuundersøkelser, tlf: 800 83 028 (gratis)

Verdiundersøkelsen – hva er viktig for deg?

Du har tidligere blitt kontaktet om deltakelse i Verdiundersøkelsen. Fordi det er viktig for oss at alle som er trukket ut blir med, tillater vi oss å kontakte deg igjen. Vi håper at tidspunktet passer deg bedre nå. I tillegg ønsker vi også å gi deg litt mer informasjon om undersøkelsen, og håper at du dermed får lyst til å være med når vår intervjuer om kort tid kontakter deg.

Dere som er trukket ut til å delta i undersøkelsen gir et bilde av befolkningen i Norge. Da er det viktig at vi får med like mange menn og kvinner, at alle aldersgrupper er godt representert, og at vi får med folk fra alle deler av landet. Dersom mange i enkelte av disse gruppene ikke blir med, vil resultatene kunne gi en feil framstilling av folks holdninger til sentrale spørsmål. **Vi har ikke muligheten til å erstatte deg med en annen.**

Verdiundersøkelsen skal gjennomføres i alle Europeiske land. Hensikten er å finne ut hvilke holdninger, verdier og politiske spørsmål som folk flest er opptatt av her til lands og sammenligne dette med synspunkter folk har i andre land. Spørsmålene handler blant annet om hva slags verdier du synes er viktige, hva du mener om politiske spørsmål som miljøvern og bistand, i tillegg til flere andre temaer som berører livene våre. Vi prøver ikke å finne ut hvor mye folk kan om ulike spørsmål, men hva folk synes er viktig. **Derfor er alle svar like verdifulle.**

Resultatene i undersøkelsen er viktige både for myndighetene og forskere. I tillegg til at forskere i Norge og Europa vil publisere artikler og bøker med analyser fra undersøkelsen, vil resultatene bli offentliggjort gjennom aviser og fjernsyn. Samtidig med offentliggjøringen vil du som deltar i undersøkelsen også få tilsendt en brosjyre med noen av de mest interessante resultatene.

Det er frivillig å delta, men vi håper likevel at du har lyst til å være med og benytte anledningen til å si hva som er viktig for deg. **De som deltar i undersøkelsen er også med i trekningen av to gavekort à 5 000 kroner.** Dersom du har spørsmål om undersøkelsen, kan du ringe oss gratis på telefonnummer: 800 83 028 eller spørre intervjueren som kontakter deg.

Med vennlig hilsen

Anne Sundvoll

Anne Sundvoll

Bjørn Are Holth

seksjonssjef

seniorrådgiver

Oslo, 26. mai 2008

Sakshandsamar: Bjørn Are Holth

Seksjon for intervjuundersøkingar, tlf: 800 83 028 (gratis)

Verdiundersøkinga – kva er viktig for deg?

Du har tidlegare blitt kontakta i samband med Verdiundersøkinga. Av di det er viktig for oss at alle som er trekte ut blir med, freistar vi kontakte deg att med ei von om at tidspunktet passar betre no. Samstundes ønskjer vi å gi deg meir informasjon om undersøkinga, og vi vonar at du ønskjer å vere med når ein av våre intervjuarar kontaktar deg om kort tid.

De som er trekte ut til å vere med i undersøkinga, speglar eit bilete av befolkninga i Noreg. Difor er det viktig at vi får med like mange menn og kvinner, at alle aldersgrupper vert godt representerte, og at vi får med folk frå alle delar av landet. Dersom mange i enkelte av desse gruppene ikkje blir med, vil resultatata kunne gi ei feil framstilling av kva for grunnleggjande haldningar og verdiar folk har. **Vi kan ikkje erstatte deg med ein annan.**

Verdiundersøkinga gjennomførest i alle dei europeiske landa. Formålet er å finne ut kva for haldningar, verdiar og politiske spørsmål som folk flest er opptekne av her til lands og samanlikne det med synspunkt folk i andre land har. Spørsmåla handlar mellom anna om kva verdiar du tykkjer er viktige, kva du meiner om politiske spørsmål som miljøvern og bistand, i tillegg til fleire andre tema som er nært knytte til liva våre. Vi freistar ikkje å finne ut kor mykje folk kan om desse spørsmåla, men kva folk tykkjer er viktig. **Difor er alle svar like verdfulle.**

Resultata frå undersøkinga er viktige både for styresmaktene og forskarar. I tillegg til at forskarar i Noreg og Europa vil publisera artiklar og bøker med analyser frå undersøkinga, vil resultatata bli offentleggjorte gjennom aviser og fjernsyn. Samstundes med offentleggjeringa vil du som tek del i undersøkinga få sendt ei brosjyre i posten med nokre av dei mest interessante resultatata.

Det er frivillig å vere med, men vi vonar at du likevel ønskjer nytte høvet til å få fram kva som er viktig for deg. **Dei som blir med på undersøkinga, er med i trekkinga av to gåvekort à 5 000 kroner.** Skulle du ha spørsmål om undersøkinga, kan du ringje oss gratis på telefonnummer: 800 83 028 eller spørje intervjuaren som kontaktar deg.

Med venleg helsing

Anne Sundvoll

Anne Sundvoll

Bjørn Are Holth

seksjonssjef

seniorrådgiver

Vedlegg D: Telefonbrev

«IONR»
«NAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

Oslo, 09.08.2008
Saksbehandler: Hajar B. Livary
Seksjon for intervjuundersøkelser

Undersøkelse om holdninger og verdier i Norge

For en tid tilbake sendte vi deg et brev med en forespørsel om deltakelse i en undersøkelse om holdninger og verdier i Norge. En av våre intervjuere har forsøkt å komme i kontakt med deg, men har ikke lykket. Brevet som omhandler undersøkelsen følger vedlagt. Som det framgår av brevet, er dette en viktig kilde for å få kunnskap om hvilke verdier vi har i dagens Norge og sammenlikne dette med folks verdier i andre land. Vi er derfor svært interessert i å komme i kontakt med deg, og håper du vil være vennlig å fylle ut slippet nedenfor og returnere den i vedlagte svarkonvolutt, ev. ringe oss på grønt nummer 800 83 028 eller sende fax 21 09 49 89.

Vennlig hilsen

Bjørn Are Holth
seniorrådgiver

Verdiundersøkelsen

«IONR»
«NAVN»

Kan du/ dere nås på telefon? Ev. nytt tlf. nr.: _____

Har du/dere ny adresse? Ev. ny adresse: _____

Andre opplysninger:

_____

_____

Vedlagt: Brev om undersøkelsen
Brosjyre
Returkonvolutt

Instruks

INNHOOLD

1. Orientering om undersøkelsen	21
1.1 Oppdragsgivere.....	21
1.2 Bakgrunn og formål.....	Orientering og veiledning for intervjuere
1.3 Motivering av IO	21
2. Gjennomføring av undersøkelsen	22
2.1 Utvalg	22
2.2. Innsamlingsmetode	22
2.3 Intervjutid.....	22
2.4 Innsamlingsperiode: 7. april – til 30. juni	22
2.5 IO-brev og brosjyre.....	22
2.6 Incitament.....	22
2.7 Tid til forberedelse.....	22
2.8 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting	22
3 Prosedyre for kontakt med IO	22
3.1 Ringe opp for avtale om intervju.....	22
3.2 Spore når telefonnummer ikke foreligger eller ingen svarer.....	23
3.3 Besøke alle dere ikke får kontakt med på adressen	23
3.4 Foreta besøksintervju	23
3.5 Registrere informasjon om alle kontakter og kontaktforsøk	23
4 Spørreskjemaet	24
4.1 Om å stille holdningsspørsmål	24
4.2 Spørsmålene i undersøkelsen.....	25
4.3 Svaralternativ på kort	25
4.4 Kommentarer til enkeltspørsmål.....	25

Prosjektgruppe:

Intervjuerkontakt:	Hajar Livary
21 09 46 96	
Programmering:	Trond Båshus
21 09 43 35	
Utvalgstrekking:	Glenn-Erik Wangen/Thi Mem
21 09 46 78 /46 18	
Prosjektansvarlig:	Bjørn Are Holth
21 09 44 73	

VEDLEGG: Informasjonsbrev, brosjyre, svarkort, spørreskjema.

1. Orientering om undersøkelsen

1.1 Oppdragsgivere

Oppdragsgiver er Ola Listhaug, professor i statsvitenskap ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU).

1.2 Bakgrunn og formål

Verdiundersøkelsen 2008 søker å kartlegge holdninger, meninger og verdisyn i Norges befolkning. Undersøkelsen gjennomføres i år for femte gang i Norge. De fire foregående undersøkelsene ble også gjennomført av Statistisk sentralbyrå i årene 1982, 1990, 1996 og 2007.

Tema som berøres i undersøkelsen er holdninger og verdier knyttet til religion og livssyn, moral, familie, politikk og aktuelle samfunnsproblemer. Ettersom det ikke anvendes registerkoblinger (se 2.8.), avsluttes undersøkelsen med en spørsmålsbolk om utdanning og arbeid.

Verdiundersøkelsen 2008 er en del av det internasjonale forskningssamarbeidet World Values Survey (WVS)/European Values Study (EVS). Undersøkelsen i år gjennomføres under den europeiske paraplyen, men begge undersøkelser er deler av det samme internasjonale forskersamarbeidet, og data sammenliknes på tvers av de to "paraplyene". Mange av spørsmålene er de samme. Undersøkelsen gjennomføres denne gangen i over 40 land, noe som gir enestående muligheter til sammenligning av norske verdimønstre med andre land. Mange av spørsmålene i årets undersøkelse har dessuten vært stilt tidligere og vil si noe om endringer i den norske befolkningens verdisyn de siste 25 årene.

De fleste vil nok være enige i at verdier og holdninger i Norge har endret seg siden begynnelsen av 1980-tallet, men Verdiundersøkelsen gir oss data som sier noe om *hvordan* verdiene har endret seg, hvilke endringer som faktisk har funnet sted. Blir verdimønstrene i forskjellige land likere med årene i takt med globaliseringen, eller blir de tvert imot enda mer forskjellige?

Mange tema berøres i undersøkelsen. Blant annet spør vi om ulike *politiske spørsmål*, som økonomisk fordeling, teknologisk utvikling, demokrati, miljøvern og bistand. Det er spørsmål om *arbeid*, både eget arbeid og holdninger til arbeid generelt. Det er spørsmål om *likestilling* og kjønnsroller. Det er spørsmål om *religion og religiøsitet*, og det er spørsmål om *tillit* til andre mennesker, til samfunnsinstitusjoner, *deltakelse* i samfunnslivet, og *familieverdier*.

Oppdragsgiver Ola Listhaug har siden starten stått sentralt i arbeidet med Verdiundersøkelsen både nasjonalt og internasjonalt og har publisert flere artikler og bøker ut fra dette. Datasettet fra Verdiundersøkelsen er sannsynligvis det samfunnsvitenskapelige datasettet som er mest brukt på universiteter og høyskoler.

De første resultatene fra undersøkelsen vil være klare i løpet av høsten. Vi kommer da til å sende ut en liten brosjyre til de som har deltatt i undersøkelsen med en kortfattet presentasjon av funnene i Verdiundersøkelsen 2008. Dette kan dere bruke aktivt i motiveringen av IO.

1.3 Motivering av IO

Undersøkelsen handler om temaer som folk flest er opptatt av og som berører både deres dagligliv og deres grunnleggende personlige verdier. Meninger om arbeid, samfunnsutvikling, miljøvern, religiøsitet og familieverdier er alle temaer som alle har et like godt utgangspunkt for å mene noe om. Vi er ikke ute etter å måle kunnskap, men registrere hva alle slags mennesker synes er viktig. Derfor er ingen svar mindre eller mer riktige enn andre, og alle svar er like viktige.

De som er trukket ut skaper til sammen et helhetsbilde av den voksne befolkningen i Norge. Derfor er det viktig at vi får med både menn og kvinner, alle aldersgrupper, alle landsdeler, og alle sosiale lag av befolkningen. På den måten vil undersøkelsen gi et fullstendig og korrekt bilde av verdier og holdninger i Norge.

2. Gjennomføring av undersøkelsen

2.1 Utvalg

Utvalget består av 2 000 personer i alderen 18-79 år og er trukket ut fra folkeregisteret og etter SSBs standardiserte utvalgsplan. Kravet fra oppdragsgiver er minst 1 250 gjennomførte intervjuer.

2.2. Innsamlingsmetode

Undersøkelsen skal kun gjennomføres ved besøk. Spørsmålene i undersøkelsen er utformet for personlig intervju og avhengig av at det brukes svarkort.

2.3 Intervjutid

Selve intervjuet vil i gjennomsnitt vare ca 65 minutter. Dette vil som vanlig variere mellom IO. Eldre IO'er og for eksempel IO med ektefelle/partner vil sannsynligvis bruke noe lenger tid på å fullføre intervjuet. Så husk å beregne nok tid mellom intervjuene.

2.4 Innsamlingsperiode: 7. april – til 30. juni

Datainnsamlingen foregår altså i en periode på i underkant av tre måneder, men det er lagt opp til at brorparten av intervjuene skal være gjennomført i løpet av april og mai. Den siste måneden er først og fremst ment til eventuell oppfølging av frafall, samt intervju med IO som ikke har hatt anledning til å delta tidligere. **For at denne oppfølgingen av frafall (ikke kontakt og myke nektene) skal fungere, er det helt nødvendig at dere har gjort tilstrekkelig mange forsøk på å kontakte IO i løpet av april og mai, og forhåpentligvis har gjennomført intervju med de fleste av deres tildelte IO i løpet av mai.** Derfor er det svært viktig at dere kommer i gang tidlig med å kontakte IO og gjøre avtaler om besøksintervju. Gjennom feltrapporter vil vi følge med på at alle kommer tidlig i gang og arbeider jevnt med undersøkelsen i ukene framover.

2.5 IO-brev og brosjyre

Informasjonsbrev og brosjyre om undersøkelsen sendes ut i to puljer: Den største bolken sendes i uke 14, mens IO-brev for respondenter som skal tildeles de nye intervjuerne som ansettes denne våren, sendes ut tidlig i mai. Det blir kun disse to utsendingene av ordinære IO-brev. For IO som vi ikke har klart å komme i kontakt med vil vi sende ut oppfølgingsbrev i månedsskifte mai/juni.

2.6 Incitament

De som deltar i undersøkelsen er med i trekningen av to gavekort, hvert til en verdi av 5 000 kroner.

2.7 Tid til forberedelse

Det er satt av 3 timer til lesing av instruks og prøveintervju og 1 time til forberedelse og deltakelse på telefonmøtet. De 4 timene påføres av kontoret.

2.8 Hva skjer med dataene - registerkobling, anonymisering, sletting

Utover standard opplysninger fra folkeregisteret om navn, fødselsnummer og bosted, vil det ikke kobles registeropplysninger til denne undersøkelsen.

Når datainnsamlingen er gjennomført, blir datamaterialet anonymisert slik at identifisering av den enkelte ikke skal være mulig. Ettersom Verdiundersøkelsen 2008 er en del av det internasjonale forskningssamarbeidet European Values Study, vil det anonymiserte datamaterialet også gjøres tilgjengelig for internasjonal forskning.

3 Prosedyre for kontakt med IO

3.1 Ringe opp for avtale om intervju

I tilfeller hvor IO har telefon, men ikke har svart enda, bør du ringe en rekke ganger til ulike tidspunkt i en ti dagers periode før du reiser ut til adressen.

3.2 Spore når telefonnummer ikke foreligger eller ingen svarer

Som vanlig må dere i noen tilfeller spore opp IO der hvor vi ikke har fått tak i telefonnummer eller dere har mistanke om at telefonnummer er feil. Dette vil ikke gjelde mange IO, men husk å gå igjennom de vanlige prosedyrene før dere eventuelt tar kontakt med kontoret for ytterligere hjelp. Interntelefonkatalogen er et godt redskap å benytte i denne sammenheng.

3.3 Besøke alle dere ikke får kontakt med på adressen

Som vanlig skal dere som nevnt, i den utstrekning det er mulig, ta kontakt med IO på telefon og avtale besøk. Dersom det ikke er mulig å gjøre avtale på forhånd, skal IO besøkes. I denne undersøkelsen skal IO besøkes inntil **tre ganger** før du klassifiserer IO som "ikke truffet". Du skal foreta besøkene på forskjellige dager og klokkeslett - **minst to av besøkene skal være på virkedager (mandag - fredag) etter kl. 17.30**. Dersom du har gjort to besøk på kveldstid, bør **det tredje besøket gjennomføres på en lørdag**. Dersom IO må kontaktes en fjerde gang på en lørdag, godtgjøres arbeidstiden i henhold til Overenskomsten pkt. 3.1, 3. avsnitt. Den samme godtgjørelsen ytes i de tilfellene **IO bare kan intervjues på lørdager**. Før **timene** på vanlig måte i **CAP-skjema**. I tillegg må du sende en **e-post til Arne Sigve Krusedokken (sak@ssb.no)** dersom du har arbeidstid som skal godtgjøres med forhøyet sats. Skriv "Prod. nr. 1024 Lørdagsarbeid" i meldingshodet på e-posten og oppgi dato, arbeidstid og IO-nr. Lørdagsbesøk som du av praktiske grunner velger selv, godtgjøres med ordinær timesats.

Forsøk i den grad det er mulig å kombinere besøk, så reisetid og reisekostnader blir lavest mulig. Det kan kanskje ofte være mulig å stikke innom et IO om man har reist langt, selv om man ikke har avtale.

3.4 Foreta besøksintervju

OBS! IO SKAL intervjues ved besøk. Avtale om intervju bør gjøres på telefon. Det er ikke anledning til å foreta intervjuet over telefon, hvis IO insisterer på dere si nei. Dette er nytt ift fremgangsmåten i Verdiundersøkelsen som mange av dere gjennomførte i fjor.

Husk å vise fram legitimasjonskortet ditt når du introduserer deg og møter IO ansikt til ansikt første gang.

3.5 Registrere informasjon om alle kontakter og kontaktforsøk⁷

I Verdiundersøkelsen 2008 (Verdi08) må vi registrere **alle** kontaktforsøk. Definisjonen på et kontaktforsøk i Verdi08 er et hvert forsøk på å nå IO, enten det var vellykket eller ikke, dvs:

- Hvis du oppsøker adressen er det et kontaktforsøk, uansett om du møter noen eller ikke.
- Hvis du ringer IO er det et kontaktforsøk, uansett om du treffer noen i den andre enden av røret eller ikke.

Registrere telefonoppringninger: med og uten svar

Alle telefonoppringninger skal registreres, også hvis dere ikke får noe svar i den andre enden. Hver gang du ringer IO skal du trykke på "Tell opp tlf" knappen i All info skjermbildet. Denne knappen teller automatisk opp antall oppringninger du har gjort til hvert IO og du kan se resultatet ved siden av "Kontakter, Telefon".

Registrere kontaktforsøk

⁷ I tilfellene hvor dere får intervju kommer registrering av kontaktforsøket opp etter at intervjuet er ferdig. Vær klar over at registreringen av kontaktinformasjon erstatter den "vanlige" frafalls- og avgangs registrering.

For å registrere kontaktforsøk hvor du enten har vært på adressen, fått kontakt med noen i telefonen eller beskjeder fra kontoret, må du først inn på **Intervju**. Deretter må du trykke **1. Start**, så **2. Bare registrere kontakt(forsøk), ikke gjennomføre intervju nå**.

Du skal først registrere dato og klokkeslett for kontaktforsøket. Legg merke til at feltet "Kontaktperiode" på IO-lista opprinnelig er blankt. Når man registrerer kontakt(forsøk), vil det automatisk fylles ut med et tall og en dato: F.eks.: **2 - 15.04.2008** (det er registrert 2 kontakt(forsøk), det siste er 15. april 2008).

MODEVA

Her oppgir du kontaktmåte.

01 Var på adressen skal brukes hvis du var på adressen uansett om du hadde kontakt med noen eller ikke.

03 Var på adressen, men kun kontakt gjennom porttelefon e.l. skal kun brukes i de tilfellene hvor du var på adressen, men kun hadde kontakt med noen gjennom porttelefon.

04 Informasjon fra kontoret. Brukes hvis du har mottatt informasjon fra kontoret om IO, for eksempel hvis IO har kontaktet kontoret direkte for å nekte.

RESULA

Dette er utfallet av kontaktforsøket.

06 IO er mentalt eller fysisk ikke i stand til å delta skal kun brukes hvis IO ikke er i stand til å delta i resten av feltperioden. Hvis IO kun er midlertidig syk, bruk kode 05: IO er midlertidig utilgjengelig

07 Ugyldig adresse (institusjon, ingen bor der/ikke sporbar/utilstrekkelig) skal brukes i de tilfeller hvor du har vært på adressen og det f.eks. er tydelig at det ikke er noen som bor der eller når det er umulig å finne adressen. Denne koden skal kun brukes etter at du har forsøkt å spore!

Hvis du har fått informasjon fra kontoret (kode 04 i forrige spørsmål), må du som oftest benytte kode 05 - **Bare kontakt med noen andre (enn IO)** i dette spørsmålet.

OUTNIA

Hvis utfallet av kontaktforsøket er nekt, skal du kode alle begrunnelser som ble oppgitt.

COOP

Her skal du vurdere sannsynligheten for at IO vil delta ved en senere anledning (gitt at han/hun allerede har nektet). Kode **1. "IO vil definitivt ikke delta senere"** skal kun brukes hvis IO er direkte ubehagelig eller eksplisitt sier at han/hun prinsipielt er imot spørreundersøkelser. Vi vil ha færrest mulig i denne kategorien fordi det gjør det vanskeligere å kjøre nekteroppfølging. Husk at IOs reaksjoner er situasjonsbetinget. En som slenger på røret i dag, blir kanskje med om en måneds tid!

Nærmere om "ReturIO Ønsker du å returnere dette IO nå?"

Dette spørsmålet dukker ofte opp på slutten av kontaktregistreringen. Dersom du ønsker å returnere IO-et, svares "JA". Ellers svares "NEI", og IO-et blir liggende på IO-lista for ytterligere forsøk på kontakt/intervju. Ved svar "JA" kommer et kontrollspørsmål (FrafAvg) hvor det informeres om at sluttresultatet for dette IO ble frafall/avgang.

4 Spørreskjemaet

4.1 Om å stille holdningsspørsmål

Som navnet tilsier handler Verdiundersøkelsen så godt som utelukkende om verdier og meninger. I denne typen undersøkelser, hvor vi spør etter IOs personlige holdninger til en rekke temaer, er det ingen svar som er feil eller mindre gode og riktige enn andre. Det varierer hvor sterke ulike holdningene og meningene er hos IO, og faren for å kunne påvirke svarene er således større ved holdningsspørsmål enn ved rene faktaspørsmål. Derfor er det spesielt viktig å være bevisst at man som intervjuer kun skal være et nøytralt instrument som registrerer IOs svar, og ikke påvirke IOs svargiving i noen retning.

I enkelte spørsmål, særlig de av kontroversiell art, kan IO ha en tendens til å ville svare det vedkommende tror er "normalt" eller sosialt akseptert i samfunnet. I slike tilfeller kan det hende at IO svarer litt åpent eller prøvende i et forsøk på å få bekreftelse fra dere. Da er det særdeles viktig å være nøytral og verken bekrefte eller avkrefte, men kun registrere IOs svar.

Ha også denne nøytraliteten i bakhodet når dere skal motivere IO til å bli med på undersøkelsen slik at vi ikke legger føringer for IOs deltakelse i undersøkelsen.

4.2 Spørsmålene i undersøkelsen

Det er viktig at IO har forståelse for hvordan intervjuet skal foregå. Ved oppstart av intervjuet, kan dere gjerne bruke dette avsnittet, eller en personlig vri:

«...Først vil jeg gjerne si noe om intervjumetoden vi bruker. Spørsmålene jeg skal stille, kommer fram på pc-en. Det er viktig at alle som er med i undersøkelsen får de samme spørsmålene stilt på samme måte. Vi må gjøre det slik for å kunne sammenligne de svarene vi får. Denne undersøkelsen gjennomføres i mange ulike land og den inneholder spørsmål om flere ulike tema. Det er vanskelig å lage spørsmål som passer like godt for alle. Men jeg er takknemlig hvis du vil svare så godt du kan, selv om det skulle komme et spørsmål som du ikke synes passer så godt.»

I en undersøkelse som favner over så mange temaer er folk ofte mer interessert i noen av spørsmålene enn i andre. Det er en utfordring for intervjuerne å bestemme seg for hastigheten når en stiller spørsmålene. Det er viktig å ikke stresse IO, men det er også viktig å ikke være for langsom. Det vil være slik at noen IO tenker svært mye over noen spørsmål, men vi er kun interessert i hva de mener om saken her og nå, vi vil ikke legge opp til en filosofisk diskusjon eller politisk debatt med IO. Hvis noen IO ikke har noen mening eller ikke kan svare på spørsmålet slik det er stilt, er "vet ikke" eller "vil ikke svare" akseptable alternativer, men de skal kun benyttes "spontant", dvs når IO selv uttrykker at han/hun "ikke vet" eller gir uttrykk for ikke å ville svare på spørsmålet. Eksempler kan være spørsmål som av noen kan oppfattes som sensitive. Enkelte IO vil kanskje føle seg ukomfortable med å gi informasjon om for eksempel valgferd eller inntekt. Hvis så, kod det som "nekt".

Probing (forklaring)

Gjennom intervjuet har vi brukt flere generelle formuleringer som muligens kan få IO til å spørre om mer forklaring. Eksempel på dette er: "stole på de fleste mennesker" eller "folk flest". I disse og liknende tilfeller ønsker vi ikke å gi IO mer forklaring, formuleringen er med vilje gjort generell. Dere må være ekstra forsiktige med såkalt "probing" (utdyping/forklaring) i slike holdningsspørsmål som er dominerende i denne undersøkelsen. Les bare opp spørsmålet eller påstanden, og forklar at de skal svare ut ifra hva de selv forstår med formuleringen.

4.3 Svaralternativ på kort

Svaralternativene i tilknytning til mange av spørsmålene blir presentert på kort. Det fører til at det benyttes mange kort i denne undersøkelsen. Vi anbefaler at dere gir IO kortbunken ved begynnelsen av intervjuet, og at IO administrerer kortene selv.

4.4 Kommentarer til enkeltspørsmål

De fleste av disse spørsmålene bør være greie og trenger ikke ytterligere forklaring. Det er også et selvstendig poeng at det er IOs fortolkning og oppfatning vi er ute etter å kartlegge, ikke intervjuerens fortolkning, eller de/vi som har utformet spørsmålene (se også pkt. 4.1 og 4.2 over). Vi tar allikevel med følgende som berører mer faktspørsmålene:

75a. Hvilket parti ville du stemt på?

Hvis IO ikke finner "partiet" han/hun ville ha stemt på, f.eks. fordi det er en type listesamarbeid eller lignende, velges "andre"-kategorien, samtidig som dere fyller inn navnet på partiet/lista i tekstfeltet.

97. Ekteskapelig status

"Registrert partnerskap" inkluderer ikke private ordninger mellom to personer, men kun formelle partnerskapsinngåelser mellom to personer av samme kjønn.

99. Partner

Bruken av ordet "partner" her er en annen enn i spm 97 over. Ordet referer her generelt til kjæreste, samboer eller lignende, uavhengig av kjønn. Det er altså ikke ment i betydningen "homofil partner" som i spm 97.

110, 116 og 126. Spørsmål om utdanning

Generelt: Hvis IO har problemer med å benytte de gitte svarkategoriene for utdanning, bruk bindersfunksjonen og skriv inn hva IO oppgir som høyeste utdanning.

Svaralternativene er i overensstemmelse med *Norsk standard for utdanningsgruppering*. Under følger en detaljert beskrivelse av hvilken utdanning som skal plasseres på hvert enkelt nivå i svaralternativene, denne kan være til hjelp for dere:

NIVÅ	OMFATTER	OMFATTER IKKE
1. Ingen utdanning og førskole-utdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning før obligatorisk utdanning 	<ul style="list-style-type: none"> •
2. Barneskole-utdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatorisk utdanning fra 1.-7. klassetrinn • Spesielt tilrettelagt undervisning i småskolen og på mellomtrinnet (1.-7. klassetrinn) • Utdanning fra utlandet på 1.-7. klassetrinn, eller første del av den obligatoriske utdanningen i det aktuelle landet 	<ul style="list-style-type: none"> • Grunnskoleutdanning for voksne • Folkeskoleutdanning, sjuårig • Utdanning fra utlandet som tilsvarer utdanning på ungdomsskolenivå, 8.-10. klassetrinn
3. Ungdomsskole-utdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatorisk utdanning fra 8. klassetrinn og høyere • Spesielt tilrettelagt utdanning på ungdomsskoletrinnet • Grunnskoleutdanning for voksne • Innføringskurs for innvandrere på grunnskoletrinnet • Folkeskoleutdanning, sjuårig • Framhaldsskoleutdanning, ettårig og toårig utdanning etter folkeskole • Utdanning fra utlandet på 8. klassetrinn og høyere, eller andre del av obligatorisk utdanning i det aktuelle landet 	<ul style="list-style-type: none"> • Obligatorisk utdanning i småskolen og på mellomtrinnet (1.-7. klassetrinn) • Spesielt tilrettelagt utdanning i småskolen og på mellomtrinnet (1.-7. klassetrinn) • Obligatorisk utdanning fra utlandet på 1.-7. klassetrinn, eller første del av obligatorisk utdanning i det aktuelle landet
4. Videregående, grunnutdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning på 11.-12. klassetrinn • Grunnkurs og VK I i videregående utdanning • Utdanning ved folkehøgskole • Realskoleutdanning • Utdanning som ikke krever fullført treårig videregående opplæring før opptak og som ikke er godkjent av KUF. • Utdanning fra utlandet som tilsvarer 11.-12. klassetrinn i videregående opplæring 	<ul style="list-style-type: none"> • Framhaldsskoleutdanning, ettårig og toårig • Obligatorisk utdanning fra utlandet som tilsvarer utdanning på ungdomsskoletrinnet (8. klassetrinn og høyere), eller andre del av obligatorisk utdanning i det aktuelle landet • Utdanning fra utlandet som tilsvarer videregående utdanning, 13. klassetrinn og høyere
5. Videregående, avsluttende utdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning på 13. klassetrinn og høyere • VK II og VK III i videregående utdanning • Den gamle gymnasutdanningen • Utdanning fra utlandet som tilsvarer videregående utdanning, 13. klassetrinn og høyere 	<ul style="list-style-type: none"> • Grunnkurs og VK I i videregående utdanning • Folkehøgskoler • Realskoleutdanning • Forprøver og forkurs ved universiteter og høgskoler • Utdanning fra utlandet som tilsvarer 11.-12. klassetrinn i videregående utdanning • Utdanning fra utlandet på universitets- og høgskolenivå
6. Påbygging til videregående utdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning på 14. klassetrinn og høyere • Høgskoleutdanning som har studiekompetanse eller fagprøve som opptakskrav, men som ikke er godkjent av KUF. • Forkurs som verken gir vektall/studiepoeng, eller er en integrert del av en universitets- eller høgskoleutdanning, eller som på annen måte kan inngå som en del av en grad, det vil si forkurs som er å regne som videregående kurs, f.eks. forkurs i fransk, spansk, italiensk og norsk for utenlandske studenter • Teknisk fagskole 	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning som er godkjent av KUF. Forprøver ved universiteter og høgskoler som gir vektall/studiepoeng eller som på annen måte kan anses å være en del av en grad, f.eks. examen philosophicum, examen facultatum. • Militær utdanning som kun krever grunnskole, eller grunnkurs fra videregående utdanning for opptak. • Militær krigsskole- eller befalsutdanning. • Utdanning fra utlandet på universitets- og høgskolenivå

7. Universitets- og høgscole-utdanning, lavere nivå	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning på 14.-17. klassetrinn • Utdanning på lavere nivå ved universiteter og høgscole: enkeltfag og grader ved universiteter og høgscole med fire års varighet eller mindre, f.eks. grunn- og mellomfag, cand.mag.-utdanning, høgscolekandidater, ingeniørutdanning fra høgscole • Forprøver som gir vektall/studiepoeng og som er en integrert del av en universitets- eller høgscoleutdanning/grad. • Utdanning fra utlandet med fire års varighet eller mindre, både grader og enkeltutdanning, f.eks. Bachelor og Licence 	<ul style="list-style-type: none"> • Høgscoleutdanning som har studiekompetanse eller fagprøve som opptakskrav, men som ikke er godkjent av KUF. Forkurs som verken gir vektall/studiepoeng, eller er en integrert del av en universitets- eller høgscoleutdanning, eller som på annen måte kan inngå som en del av en grad, det vil si forkurs som er å regne som videregående kurs, f.eks. forkurs i fransk, spansk, italiensk • Utdanning fra utlandet med mer enn fire års varighet, f.eks. Master i engelsktalende land og Maîtrise i fransktalende land
8. Universitets- og høgscole-utdanning, høyere nivå	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning på 18. klassetrinn og høyere • Universitets- og høgscoleutdanning med mer enn fire års varighet, f.eks. hovedfags- og Masterutdanning, magistergrad, sivilingeniørutdanning, profesjonsstudier og høyere avdeling ved Norges Handelshøyskole • Utdanning fra utlandet med mer enn fire års varighet, f.eks. Master og Maîtrise 	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning på lavere nivå ved universiteter og høgscole • Forprøver som gir vektall/studiepoeng og som er en integrert del av en universitets- eller høgscoleutdanning • Utdanning fra utlandet med fire års varighet eller mindre
9. Forskerutdanning	<ul style="list-style-type: none"> • Utdanning på 20. klassetrinn og høyere • Krav om fullført høyere universitets- og høgscole-utdanning, f.eks. hovedfags- og Masterutdanning, magistergrad, sivilingeniørutdanning og profesjonsstudier • Doktorgrader • Doktorgrader fra utlandet 	<ul style="list-style-type: none"> • Universitets- og høgscoleutdanning med mer enn fire års varighet. Hovedfags- og Masterutdanning, magistergrad, • sivilingeniørutdanning og profesjonsstudier • Utdanning fra utlandet med mer enn fire års varighet

111–114. Om arbeidsforholdet

Vi ønsker å samle inn opplysninger knyttet til arbeid fra alle IO, med unntak av de som aldri har hatt en jobb. Søk grundig etter alle relevante detaljer for å finne ut ”navnet eller tittelen på hovedjobben” (spm 112), og når du skal notere ”hva slags arbeid” som utføres (spm. 112a). Yrke skal kodes i ettertid, og hvis beskrivelsen er mangelfull, klarer vi ikke å kode nøyaktig. For eksempel finnes det mange typer ingeniører som hver har sin egen kode. Du må derfor forsikre deg om at du har fått med full tittel eller navn i hovedyrket samt hva slags ingeniørkunst som ble utført.

Tilsvarende resonnement gjelder også for partner og foreldres arbeid.

125. Husholdningens nettoinntekt

Her skal du ha tak i den **totale netto inntekten** som husholdningen har fra alle sine inntekstkilder **etter skatt**. Inntekt omfatter ikke bare lønninger, men også tilskudd fra staten, pensjoner, utbytte fra aksjer og renteinntekter. Spørsmålet referer til nåværende situasjon, nærmeste beløp eller periode IO klarer å svare for. IO kan velge mellom månedlig eller årlig inntekt ettersom hva de synes er lettest. Vi er ikke interessert i den eksakte inntekten til IOs husholdning, men hvilken inntektsgruppe husholdningen tilhører. Etter endt datainnsamling vil derfor beløpene ordnes i stigende rekkefølge og deles inn i 15 like store grupper. Deretter vil IO bli tildelt nummeret fra den inntektsgruppen husholdningen tilhører, mens selve beløpet blir slettet.

Lykke til med intervjuingen!

Verdiundersøkelsen 2008

Produktnummer 1024-0

Intervjuguide

Ifm radiokonferanse 7. og 8. april

INNHold

1. Innledning og presentasjonsrunde	29
1. Listhaug forteller om formålet med Verdiundersøkelsene	29
2. Gjennomføring av undersøkelsen	29
Utvalg	29
Innsamlingsperiode: 7. april – til 30. juni	29
IO-brev og brosjyre	30
Prosedyre for kontakt med IO	30
4 Spørreskjemaet	32
Om å stille holdningsspørsmål	32
Informere IO om rammene rundt intervjuet og hvordan det vil gjennomføres	32
4.4 Kommentarer til enkeltspørsmål	32
Motivering av IO	33

1. Innledning og presentasjonsrunde

Velkommen til denne radiokonferansen som skal omhandle Verdiundersøkelsen 2008. Dette er en litt spesiell utgave av telefonkonferansen - kommunikasjonen går bare den ene veien osv....

Denne radiokonferansen erstatter IKKE egne forberedelser gjennom lesing av instruks og gjennomgang av skjema (BLAISE og papir).

Her fra kontoret sitter Hajar Livary som er feltkontakt på undersøkelsen....

Helge Prebensen: fungerer som deres representant og kan stille spørsmål hvis noe er uklart i det jeg sier.

[Vår oppdragsgiver for denne undersøkelsen er professor ved NTNU, Ola Listhaug. Han er ansvarlig for Verdiundersøkelsene i år, slik han også har vært siden vi gjennomførte den første Verdiundersøkelsen i 1982. Listhaug har også stått sentralt i arbeidet med Verdiundersøkelsen både nasjonalt og internasjonalt og har publisert flere artikler i bøker og vitenskapelige tidsskrifter basert på denne undersøkelsen.]

Undertegnede er prosjektansvarlig i SSB.....

Programmet vi skal følge er todelt:

1. **Hvorfor:**

- Verdiundersøkelsene generelt – formål, anvendelse, deltakelse. Si litt om skillet mellom WVS og EVS.

2. **Hvordan:**

- Når vi har forstått hvorfor vi gjør undersøkelsen, skal vi gjennomgå de viktigste tingene dere må huske på når det gjelder hvordan vi ønsker å gjennomføre undersøkelsen i felt.

1. BA forteller litt om formålet med Verdiundersøkelsene

Undersøkelsen søker å tegne et helhetlig bilde av hva Norges befolkning synes er viktig for landet og hva som virkelig betyr noe i folks liv. Det finnes derfor ingen riktige og gale svar – det er ikke kunnskaper om disse temaene vi ønsker å kartlegge.

Årets undersøkelse gjennomføres i 46 land. Når vi også vet at undersøkelsen har vært gjennomført siden 1982 gir dette oss en unik mulighet til å måle endring eller skiftninger de siste 25 år, både i inn- og utland når det gjelder holdninger og verdier. I tillegg får vi kunnskaper om forskjeller landene i mellom, og endringer i disse over tid – 25 år.

Jeg skal ikke gå særlig mye inn på trekk ved verdier og holdninger i Norge ift andre land, men vi hørte Listhaug fortelle at ”tillitt” er en dimensjon hvor de nordiske landene har et særtrekk.

2. Gjennomføring av undersøkelsen

Utvalg

Utvalget består av 2 000 personer i alderen 18-79 år og er trukket ut fra folkeregisteret og etter SSBs standardiserte utvalgsplan. Kravet fra oppdragsgiver er minst 1 250 gjennomførte intervjuer.

Undersøkelsen skal kun gjennomføres ved besøk. Spørsmålene i undersøkelsen er utformet for personlig intervju og avhengig av at det brukes svarkort.

Innsamlingsperiode: 7. april – til 30. juni

Datainnsamlingen foregår altså i en periode på i underkant av tre måneder, men det er lagt opp til at brorparten av intervjuene skal være gjennomført i løpet av april og mai. Må derfor starte tidlig.

IO-brev og brosjyre

Informasjonsbrev og brosjyre om undersøkelsen sendes ut i to puljer:

1. Den største bolken sendes i uke 14 (det var i forrige uke)
2. IO-brev for respondenter som skal tildeles de nye intervjuerne som ansettes denne våren, sendes ut tidlig i mai. Det blir kun disse to utsendingene av ordinære IO-brev.
3. Oppfølging. For IO som vi ikke har klart å komme i kontakt med vil vi sende ut oppfølgingsbrev i månedsskifte mai/juni.

Prosedyre for kontakt med IO

- **OBS! IO SKAL intervjues ved besøk.** Avtale om intervju bør gjøres på telefon. Dette er gjort av hensyn til intervjuet (langt intervju + kort). Pålegg fra internasjonal gruppe.

Kontaktregistrering

For å sikre oss at flest mulig respondenter blir kontaktet, er det laget et opplegg der dere må registrere alle kontaktforsøk og alle faktiske kontakter med IO. Malen for dette er hentet fra ESS som mange av dere har jobbet med.

Definisjonen på et kontaktforsøk i Verdi08 er et hvert forsøk på å nå IO, enten det var vellykket eller ikke, dvs:

- Hvis du oppsøker adressen er det et kontaktforsøk, uansett om du møter noen eller ikke.
- Hvis du ringer IO er det et kontaktforsøk, uansett om du treffer noen i den andre enden av røret eller ikke.

I denne undersøkelsen er det brukt en egen form for kontaktregistrering i BLAISE.

La oss gå gjennom gangen i dette slik det er beskrevet i Instruksen. Det er sikkert lurt om dere har denne forran dere.

Ring opp for avtale om intervju

I tilfeller hvor IO har telefon, men ikke har svart enda, bør du ringe en rekke ganger til ulike tidspunkt i en ti dagers periode før du reiser ut til adressen.

Besøke alle dere ikke får kontakt med på adressen

I denne undersøkelsen skal IO besøkes inntil **tre ganger** før du klassifiserer IO som "ikke truffet". Du skal foreta besøkene på forskjellige dager og klokkeslett - **minst to av besøkene skal være på virkedager (mandag - fredag) etter kl. 17.30**. Dersom du har gjort to besøk på kveldstid, bør **det tredje besøket gjennomføres på en lørdag**. Dersom IO må kontaktes en fjerde gang på en lørdag, godtgjøres arbeidstiden i henhold til Overenskomsten pkt. 3.1, 3. avsnitt. Den samme godtgjørelsen ytes i de tilfellene **IO bare kan intervjues på lørdager**. Før **timene** på vanlig måte i **CAP-skjema**. I tillegg må du sende en **e-post til Arne Sigve Krusedokken (sak@ssb.no)** dersom du har arbeidstid som skal godtgjøres med forhøyet sats. Skriv "Prod. nr. 1024 Lørdagsarbeid" i meldingshodet på e-posten og oppgi dato, arbeidstid og IO-nr. Lørdagsbesøk som du av praktiske grunner velger selv, godtgjøres med ordinær timesats.

Forsøk å kombinere besøk for å holde kostnadene nede.

Registrere informasjon om alle kontakter og kontaktforsøk

Prosedyre for registrering av kontakt er hentet direkte fra ESS-undersøkelsen. Kontaktene registreres for det enkelte IO i BLAISE.

Registrere telefonoppringninger: med og uten svar

Alle telefonoppringninger skal registreres, også hvis dere ikke får noe svar i den andre enden. Hver gang du ringer IO skal du trykke på "Tell opp tlf" knappen i All info skjermbildet. Denne knappen teller automatisk opp antall oppringninger du har gjort til hvert IO og du kan se resultatet ved siden av "Kontakter, Telefon".

Registrere kontaktforsøk

For å registrere kontaktforsøk hvor du enten har vært på adressen, fått kontakt med noen i telefonen eller beskjeder fra kontoret, må du først inn på **Intervju**. Deretter må du trykke **1. Start**, så **2. Bare registrere kontakt(forsøk), ikke gjennomføre intervju nå**.

Du skal først registrere dato og klokkeslett for kontaktforsøket. Legg merke til at feltet "Kontaktperiode" på IO-lista opprinnelig er blankt. Når man registrerer kontakt(forsøk), vil det automatisk fylles ut med et tall og en dato: F.eks.: **2 - 15.04.2008** (det er registrert 2 kontakt(forsøk), det siste er 15. april 2008).

MODEVA

Her oppgir du kontaktmåte.

01 Var på adressen skal brukes hvis du var på adressen uansett om du hadde kontakt med noen eller ikke.

03 Var på adressen, men kun kontakt gjennom porttelefon e.l. skal kun brukes i de tilfellene hvor du var på adressen, men kun hadde kontakt med noen gjennom porttelefon.

04 Informasjon fra kontoret. Brukes hvis du har mottatt informasjon fra kontoret om IO, for eksempel hvis IO har kontaktet kontoret direkte for å nekte.

RESULA

Dette er utfallet av kontaktforsøket.

06 IO er mentalt eller fysisk ikke i stand til å delta skal kun brukes hvis IO ikke er i stand til å delta i resten av feltperioden. Hvis IO kun er midlertidig syk, bruk kode 05: IO er midlertidig utilgjengelig

07 Ugyldig adresse (institusjon, ingen bor der/ikke sporbar/utilstrekkelig) skal brukes i de tilfeller hvor du har vært på adressen og det f.eks. er tydelig at det ikke er noen som bor der eller når det er umulig å finne adressen. Denne koden skal kun brukes etter at du har forsøkt å spore!

Hvis du har fått informasjon fra kontoret (kode 04 i forrige spørsmål), må du som oftest benytte kode 05 - **Bare kontakt med noen andre (enn IO)** i dette spørsmålet.

OUTNIA

Hvis utfallet av kontaktforsøket er nekt, skal du kode alle begrunnelser som ble oppgitt.

COOP

Her skal du vurdere sannsynligheten for at IO vil delta ved en senere anledning (gitt at han/hun allerede har nektet).

Kode **1. "IO vil definitivt ikke delta senere"** skal kun brukes hvis IO er direkte ubehagelig eller eksplisitt sier at han/hun prinsipielt er imot spørreundersøkelser. Vi vil ha færrest mulig i denne kategorien fordi det gjør det vanskeligere å kjøre nekteoppfølging. Husk at IOs reaksjoner er situasjonsbetinget. En som slenger på røret i dag, blir kanskje med om en måneds tid!

Nærmere om "ReturIO Ønsker du å returnere dette IO nå?"

Dette spørsmålet dukker ofte opp på slutten av kontaktregistreringen. Dersom du ønsker å returnere IO-et, svares "JA". Ellers svares "NEI", og IO-et blir liggende på IO-lista for ytterligere forsøk på kontakt/intervju. Ved svar "JA" kommer et kontrollspørsmål (FrafAvg) hvor det informeres om at sluttresultatet for dette IO ble frafall/avgang.

Vær klar over at registreringen av kontaktinformasjon erstatter den "vanlige" frafalls- og avgangs registrering

4 Spørreskjemaet

Om å stille holdningsspørsmål

I denne typen undersøkelser, hvor vi spør etter IOs personlige holdninger til en rekke temaer, er det ingen svar som er feil eller mindre gode og riktige enn andre. Det varierer hvor sterke ulike holdningene og meningene er hos IO, og faren for å kunne påvirke svarene er således større ved holdningsspørsmål enn ved rene faktaspørsmål. Derfor er det spesielt viktig å være bevisst at man som intervjuer kun skal være et nøytralt instrument som registrerer IOs svar, og ikke påvirke IOs svargiving i noen retning.

Sosial påvirkning

I enkelte spørsmål, særlig de av kontroversiell art, kan IO ha en tendens til å ville svare det vedkommende tror er ”normalt” eller sosialt akseptert i samfunnet. I slike tilfeller kan det hende at IO svarer litt åpent eller prøvende i et forsøk på å få bekreftelse fra dere. Da er det særdeles viktig å være nøytral og verken bekrefte eller avkrefte, men kun registrere IOs svar.

Ha også denne nøytraliteten i bakhodet når dere skal motivere IO til å bli med på undersøkelsen slik at vi ikke legger føringer for IOs deltakelse i undersøkelsen.

Nøytral i klesveien ved besøk.

Informere IO om rammene rundt intervjuet og hvordan det vil gjennomføres

Alle IO får de samme spørsmålene – i alle land – svare så godt du kan

PC

Kort

Mange av kortene har bokstavkoder foran svaralternativene. Det gjør det både raskere for IO å kommunisere sitt svar til intervjuer, men også mindre sosialt belastende.

- Hastighet – ikke for fort ikke for sagte
- Unngå en verdidiskusjon med IO
- Enkelte av disse utsagnene og påstandene kan være krevende å forstå og oppfatte (eks 22)
- Det er full anledning til ikke å svare på spørsmål
- **Viktig at intervjuer leser spørsmålene nøye!**
- **Probing (forklaring). Må gjøre med stor forsiktighet!**

4.4 Kommentarer til enkeltspørsmål

Q12

husk på at ikke alternativene er ment på være uttømmende, gjelder flere spørsmål

Q27

”fødsel” – hva menes? Døp eller fødselsøyeblikket, tid og sted.

Q30

”synden” – hva mener vi med dette?

Q39

Hvis svarer ikke troende/ikke rel. På tidligere spørsmål – kanskje litt underlig...

Q49

”elske” og ”respektere” er å blande to ulike ting i samme påstand. Burde vært skilt fra hverandre

Q53

– snakker vi om kvinnen **bør** ta abort eller om du synes det er greit om hun gjør det? Kanskje feil oversettelse av approve (liker eller misliker i stedet)?

Q56

– lange og kompliserte påstander

Q68

Embryoer

Q93

Hva med adoptivbarn/fosterbarn? Gjelder også spm 94, 95, 96, 105, 106, 107, 108, 116, 127

Q104

– burde endre ”separert” (separated) til ”skilte lag”.

110, 116 og 126. Spørsmål om utdanning

Generelt: Hvis IO har problemer med å benytte de gitte svarkategoriene for utdanning, bruk bindersfunksjonen og skriv inn hva IO oppgir som høyeste utdanning.

Svaralternativene er i overensstemmelse med *Norsk standard for utdanningsgruppering*. Under følger en detaljert beskrivelse av hvilken utdanning som skal plasseres på hvert enkelt nivå i svaralternativene, denne kan være til hjelp for dere:

111–114. Om arbeidsforholdet

Vi ønsker å samle inn opplysninger knyttet til arbeid fra alle IO, med unntak av de som aldri har hatt en jobb. Søk grundig etter alle relevante detaljer for å finne ut ”navnet eller tittelen på hovedjobben” (spm 112), og når du skal notere ”hva slags arbeid” som utføres (spm. 112a). Næring og yrke skal kodes i ettertid, og hvis beskrivelsen er mangelfull, klarer vi ikke å kode yrke og næring nøyaktig. For eksempel finnes det mange typer ingeniører som hver har sin egen kode. Du må derfor forsikre deg om at du har fått med full tittel eller navn i hovedyrket samt hva slags ingeniørkunst som ble utført.

Tilsvarende resonnement gjelder også for partner og foreldres arbeid.

Motivering av IO

Undersøkelsen handler om temaer som folk flest er opptatt av og som berører både deres dagligliv og deres grunnleggende personlige verdier. Meninger om arbeid, samfunnsutvikling, miljøvern, religiøsitet og familieverdier er alle temaer som alle har et like godt utgangspunkt for å mene noe om. Vi er ikke ute etter å måle kunnskap, men registrere hva alle slags mennesker synes er viktig. Derfor er ingen svar mindre eller mer riktige enn andre, og alle svar er like viktige.

De som er trukket ut skaper til sammen et helhetsbilde av den voksne befolkningen i Norge. Derfor er det viktig at vi får med både menn og kvinner, alle aldersgrupper, alle landsdeler, og alle sosiale lag av befolkningen. På den måten vil undersøkelsen gi et fullstendig og korrekt bilde av verdier og holdninger i Norge.

Lykke til med intervjuingen!

Vedlegg G: Spørreskjema

Verdiundersøkelsen 2008

Papirversjon av spørreskjema

Statistisk sentralbyrå benytter CAPI og intervju skjemaet er programmert i intervju programmet BLAISE

Bjørn Are Holth

14. april 2008

Intervjuers introduksjon:

Hei,... intervjuers vanlige innledning...

Du er trukket ut til å delta i den norske Verdiundersøkelsen. Undersøkelsen gjennomføres i alle europeiske land. Jeg vil gjerne få stille deg noen spørsmål om dine synspunkter på noen ulike temaer. Din deltakelse vil bidra til bedre forståelse av hvilke verdier folk i ulike europeiske land har, og hva de ønsker ut av sine liv.

LA OSS STARTE MED NOEN GENERELLE SPØRSMÅL OM LIVET, FRITIDSAKTIVITETER OG ARBEID.**Vis kort 1**

1 Jeg skal nå lese opp noen områder i livet. Vil du for hvert av dem si om dette er et svært viktig område i livet ditt, om det er ganske viktig, ikke særlig viktig, eller ikke viktig i det hele tatt?

- a. (V1)Arbeid
- b. (V2)Familie
- c. (V3)Venner og bekjente
- d. (V4)Fritid
- e. (V5)Politikk
- f. (V6)Religion

- 1. Svært viktig
- 2. Ganske viktig
- 3. Ikke særlig viktig
- 4. Ikke viktig i det hele tatt
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

2 (V7) Diskuterer du politikk med dine venner? Vil du si at det hender ofte, av og til eller aldri?

- 1. Ofte
- 2. Av og til
- 3. Aldri
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 3

3 (V8) Vil du stort sett beskrive deg selv som meget lykkelig, ganske lykkelig, ikke spesielt lykkelig eller slett ikke lykkelig?

- 1. Meget lykkelig
- 2. Ganske lykkelig
- 3. Ikke spesielt lykkelig
- 4. Slett ikke lykkelig
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 4

4 (V9) Hvordan vil du beskrive din nåværende allmenne helsetilstand? Vil du si den er meget bra, bra, middels, dårlig eller meget dårlig?

- 1. Meget bra
- 2. Bra
- 3. Middels
- 4. Dårlig
- 5. Meget dårlig
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 5

5a Her er en liste over frivillige organisasjoner og aktiviteter. Kan du fortelle meg om du er medlem i noen av disse?

Flere svar mulig.

- A. (V10) Hjelpe- eller velferdsorganisasjon for eldre, funksjonshemmede eller vanskeligstilte.
  - B. (V11) Kirkelig eller religiøs organisasjon
  - C. (V12) Kunst-, musikk- eller studiegruppe
  - D. (V13) Fagforening
  - E. (V14) Politisk parti eller partipolitisk forening
  - F. (V15) Lokal aksjonsgruppe som arbeider med saker som fattigdom, boligproblemer, arbeidsledighet eller raseproblematikk
  - G. (V16) Menneskerettighetsorganisasjon eller hjelpeorganisasjon for utvikling i den tredje verden
  - H. (V17) Naturvern-, miljøvern- eller dyrevernsorganisasjon
  - I. (V18) Yrkesorganisasjon
  - J. (V19) Ungdomsorganisasjon som speider, ungdomsklubb eller lignende
  - K. (V20) Idrettslag eller trimforening
  - L. (V21) Kvinnegruppe
  - M. (V22) Fredsbevegelsen
  - N. (V23) Frivillig organisasjon opptatt av helsearbeid
  - O. (V24) Andre frivillige organisasjoner
  - P. (V25) Ingen (spontant)
- Livssynsorganisasjoner som humanetisk forbund og lignende føres opp under "O. Andre frivillige organisasjoner"

- 1. Nevnt
- 2. Ikke nevnt
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

Fortsatt kort 5

5b Her er en liste over frivillige organisasjoner og aktiviteter.

Utfører du nå for tiden noe ubetalt, frivillig arbeid for noen av disse organisasjonene eller gruppene, og i tilfelle hvilke? Rett opp i følge overfor.

Flere svar mulig.

- A. (V28) Hjelpe- eller velferdsorganisasjon for eldre, funksjonshemmede eller vanskeligstilte
- B. (V29) Kirkelig eller religiøs organisasjon
- C. (V30) Kunst-, musikk- eller studiegruppe
- D. (V31) Fagforening
- E. (V32) Politisk parti eller partipolitisk forening
- F. (V33) Lokal aksjonsgruppe som arbeider med saker som fattigdom, boligproblemer, arbeidsledighet eller raseproblematikk
- G. (V34) Menneskerettighetsorganisasjon eller hjelpeorganisasjon for utvikling i den tredje verden
- H. (V35) Miljøvernorganisasjon eller dyrevernsorganisasjon?
- I. (V36) Yrkesorganisasjon
- J. (V37) Ungdomsorganisasjon som speider, ungdomsklubb eller lignende
- K. (V38) Idrettslag eller trimforening
- L. (V39) Kvinnegruppe
- M. (V40) Fredsbevegelsen
- N. (V41) Frivillig organisasjon opptatt av helsearbeid
- O. (V42) Andre frivillige organisasjoner
- P. (V43) Ingen

- 1. Nevnt
- 2. Ikke nevnt
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 6

6 På dette kortet er det listet opp ulike grupper av personer. Vil du fortelle hvilke du ikke vil ha som nabo?

- A. (V46) Personer med kriminell fortid
- B. (V47) Personer av en annen rase
- C. (V48) Politiske venstreekstremister
- D. (V49) Alkoholikere
- E. (V50) Politiske høyreekstremister
- F. (V51) Personer med store familier
- G. (V52) Følelsesmessig ustabile personer
- H. (V53) Muslimer
- I. (V54) Innvandrere eller fremmedarbeidere
- J. (V55) Personer som har AIDS
- K. (V56) Narkomane
- L. (V57) Homoseksuelle
- M. (V58) Jøder
- N. (V59) Sigøynere

- 1. Nevnt
- 2. Ikke nevnt
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

7 (V62) Synes du at man generelt kan stole på de fleste mennesker, eller synes du man ikke kan være forsiktig nok i omgangen med mennesker?

- 1. Man kan stole på de fleste
- 2. Man kan ikke være forsiktig nok
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 8

8 (V63) Tror du at folk flest ville forsøke å utnytte deg hvis de fikk sjansen, eller ville de behandle deg rimelig og rettferdig? Svar ved hjelp av denne skalaen fra 1 til 10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Folk flest ville forsøke å utnytte meg						Folk flest ville forsøke å være rimelige og rettferdige			

- 88. Vet ikke (spontant)
- 99. Ikke svar (spontant)

Vis kort 9

9 (V64) Vil du si at folk stort sett prøver å være hjelpsomme, eller tenker de mest på seg selv? Svar ved hjelp av denne skalaen fra 1 til 10.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Folk tenker mest på seg selv						Folk forsøker stort sett å være hjelpsomme			

- 88. Vet ikke (spontant)
- 99. Ikke svar (spontant)

Vis kort 10

10 (V65) En del mennesker mener de har full valgfrihet og selv kan bestemme hvordan livet skal bli. Andre mennesker mener at det de selv gjør har liten innvirkning på hva som skjer med dem. Vil du se på denne skalaen fra 1 til 10

Vis kort 14

14 Her er noen forhold ved en jobb som folk mener er viktige. Kan du fortelle meg hvilke du mener er viktige?

Flere svar mulig.

A (V69) Bra betalt

B (V70) Hyggelige arbeidskolleger

C (V71) Ikke for mye stress

D (V72) Trygg arbeidsplass

E (V73) God arbeidstid

F (V74) Mulighet til å ta initiativ

G (V75) Samfunnsnyttig

H (V76) Lang ferie

I (V77) Treffe mennesker

J (V78) Et arbeid som gir følelsen av å utrette noe

K (V79) Ansvarsfullt

L (V80) Interessant

M (V81) Tilpasset mine evner

N (V82) Lære nye ferdigheter

O (V83) Familievennlig

P (V84) Bli hørt i viktige avgjørelser

Q (V85) At folk blir behandlet likt på arbeidsplassen

R (V86) Ingen av disse (spontant)

88. Vet ikke

99. Ikke svar

15 (V89) Er du for tiden i arbeid?

Regn med både ansatte og selvstendig næringsdrivende.

1. Ja

2. Nei (gå til spm 18)

8. Vet ikke (spontant)...--> gå til spm18

9. Ikke svar (spontant)...--> gå til spm18

Hvis 15 = Ja

Vis kort 16

16 (V90) Alt i alt, hvor tilfreds eller utilfreds er du med jobben din? Gi ditt svar på denne skalaen fra 1 til 10:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Svært utilfreds								Svært tilfreds	

88. Vet ikke (spontant)

99. Ikke svar (spontant)

77. NA

Hvis 15 = Ja

Vis kort 17

17 (V91) Hvor fri er du til å ta avgjørelser i jobben din? Se på dette kortet og vis på skalaen hvor mye frihet du mener du har til å ta beslutninger.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ingen								En hel del	

88. Vet ikke (spontant)

99. Ikke svar (spontant)

77. NA

Alle

Vis kort 18

18 Hvor enig eller uenig er du i de følgende påstandene?

- a. (V92) For å utvikle dine talenter helt og fullt, må du ha en jobb
- b. (V93) Det er ydmykende å få penger uten å ha jobbet for dem
- c. (V94) Mennesker som ikke jobber blir late
- d. (V95) Arbeid er en plikt overfor samfunnet
- e. (V96) Arbeid bør alltid komme først, selv om det betyr mindre fritid

- 1. Helt enig
- 2. Noe enig
- 3. Verken enig eller uenig
- 4. Noe uenig
- 5. Helt uenig
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 19

19 Jeg skal nå lese opp noen forhold ved fritiden som noen mennesker mener er viktige. Kan du ved hjelp av dette kortet si hvor viktig hvert av disse forholdene er for deg personlig?

Med fritid mener vi tid som ikke tilbringes i betalt arbeid eller husarbeid.

- a. (V97) Møte hyggelige mennesker
- b. (V98) Slappe av
- c. (V99) Gjøre det jeg vil
- d. (V100) Lære noe nytt

- 1. Svært viktig
- 2. Ganske viktig
- 3. Ikke spesielt viktig
- 4. Ikke viktig i det hele tatt
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 20

20 (V101) Folk har ulike oppfatninger når det gjelder å følge instruksjoner i arbeidet. Noen sier at man bør følge sine overordnedes instruksjoner selv om man ikke er enig i dem. Andre mener at man bør følge sine overordnedes instruksjoner i arbeidet bare når en er overbevist om at instruksene er riktige.

Hvilket av disse to utsagnene er du mest enig i?

- 1. Bør følge instruksjoner
- 2. Må være overbevist først
- 3. Kommer an på
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 21

21 Er du enig eller uenig i følgende utsagn?

- a. (V102) Når det er få ledige jobber, bør arbeidsgivere prioritere nordmenn fremfor innvandrere
- b. (V103) Når det er knapt med jobber, bør menn få jobbene fremfor kvinner

1. Enig
2. Uenig
3. Ingen av delene (spontant)
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

NÅ VIL VI STILLE DEG NOEN SPØRSMÅL OM MENINGEN OG FORMÅLET MED LIVET

Vis kort 22

(104) Her er tre utsagn som folk av og til kommer med når de diskuterer det gode og det onde. Hvilket synspunkt ligger nærmest det du mener?

Alle alternativer leses høyt - velg ett

Det finnes helt klare retningslinjer for hva som er godt og ondt. Disse er gyldige for alle uansett omstendigheter.

Det finnes helt klare retningslinjer for hva som er godt og ondt. Avvik fra disse retningslinjene kan iblant rettferdiggjøres av spesielle omstendigheter

Det kan aldri finnes klare og absolutte retningslinjer for hva som er godt og ondt. Hva som er godt og ondt er helt avhengig av omstendighetene.

Enig med A

Enig med B

Enig med C

8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

23 (V105) Tilhører du en religion eller et bestemt kirkesamfunn?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke (spontant) --> gå til spm24
9. Ikke svar (spontant) --> gå til spm24

Hvis 23 = Ja

Vis kort 23

23a (V106) Hvilken er det?

1. Den romersk-katolske kirke
2. Den norske kirke
3. Den ortodokse kirke Russisk, gresk, andre
4. Jødedommen
5. Islam
6. Hinduismen
7. Buddhismen
8. Frikirker Protestantisk kirkesamfunn utenom DNK
9. Andre -> hvilket: _____ kodes kun som "9"
88. Vet ikke (spontant)
99. Ikke svar (spontant)
77. NA

Hvis 23 = Ja (1)

22 (V107) Har du noen gang tilhørt en annen religion eller et bestemt kirkesamfunn?

1. Ja

2. Nei...--> gå til spm25
8. Vet ikke(spontant)...--> gå til spm25
9. Ikke svar (spontant)...--> gå til spm25

Hvis 23 = Nei, 8 eller 9

24_1

Har du noen gang tilhørt en religion eller et bestemt kirkesamfunn?

1. Ja
2. Nei...--> gå til spm25
8. Vet ikke(spontant)...--> gå til spm25
9. Ikke svar (spontant)...--> gå til spm25

Hvis 24 = Ja, eller 24_1 = Ja

Fortsatt kort 23

24a (V108)Hvilken er det?

1. Den romersk-katolske kirke
2. Den norske kirke
3. Den ortodokse kirke Russisk, gresk, andre
4. Jødedommen
5. Islam
6. Hinduismen
7. Buddhismen
8. Frikirker Protestantisk kirkesamfunn utenom Den norske kirke
9. Andre -> hvilket_____
88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar (spontant)
77. NA

Alle

Vis kort 25

25 (V109)Med unntak av bryllup, begravelser og dåp, hvor ofte går du i kirke, moske, synagoge eller tilsvarende nå for tiden?

1. Mer enn en gang i uken
2. En gang i uken
3. En gang i måneden
4. Ved spesielle høytider
5. En gang i året
6. Mindre enn en gang i året
7. Aldri, nesten aldri
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Fortsatt kort 25

- 26 (V110) Med unntak av bryllup, begravelser og dåp, hvor ofte gikk du i kirke, moske, synagoge eller tilsvarende da du var 12 år gammel?
1. Mer enn en gang i uken
  2. En gang i uken
  3. En gang i måneden
  4. Ved spesielle høytider
  5. En gang i året
  6. Mindre enn en gang i året
  7. Aldri, nesten aldri
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)
- 27 Synes du personlig at det er viktig å ha en religiøs markering ved noen av følgende tre begivenheter?
- (V111) Fødsel
(V112) Bryllup
(V113) Død
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)
- 28 (V128) Uansett om du går i kirken eller ikke, vil du si du er...
1. En religiøs person
  2. Ikke en religiøs person
  3. En overbevist ateist
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)
- 29 Vil du si at [Kirken / den kirken eller det trossamfunnet du tilhører generelt], gir tilstrekkelige svar på...
- a. (V115) Det enkelte menneskes moralske problemer og behov?
  - b. (V116) Problemer i familielivet?
  - c. (V117) Folks åndelige behov?
  - d. (V118) De sosiale problemene i samfunnet?
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)
- 30 Tror du på noe av det følgende?
- a. (V119) Gud?
  - b. (V120) Et liv etter døden?
  - c. (V121) Helvete?
  - d. (V122) Himmelen?
  - e. (V123) Synden?
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)
- 31 (V124) Tror du på reinkarnasjon, dvs. at vi blir født inn i denne verden igjen?
1. Ja

- 2. Nei
- 8. Vet ikke(spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 32

32 (V125)Hvilke av følgende påstander kommer nærmest din overbevisning?

- 1. Det finnes en personlig Gud [A]
- 2. Det finnes en slags ånd eller livskraft [B]
- 3. Jeg vet ikke helt hva jeg skal tro [C]
- 4. Jeg tror egentlig ikke det finnes noen Gud, ånd eller livskraft [D]
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 33

33 (V126)Kan du ved hjelp av dette kortet si i hvor stor grad dette utsagnet passer for deg?

Jeg har min egen måte å komme i kontakt med det guddommelige uten å gå i kirke, moske, synagoge eller tilsvarende.

1	2	3	4	5	8	9
Ikke i det hele tatt			I svært stor grad		Vet ikke	Ikke svar

Vis kort 34

34 (V127)Uansett om du anser deg selv for å være en religiøs person eller ikke, hvor åndelig vil du si at du er, det vil si, hvor interessert er du i det hellige eller det overnaturlige?

- 1. Svært interessert
- 2. Ganske interessert
- 3. Ikke særlig interessert
- 4. Ikke interessert i det hele tatt
- 8. Vet ikke(spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 35

35 (V128)Her er noen påstander man iblant kan høre. Hvilken av dem er mest dekkende for ditt syn?

- 1. Det er bare én sann religion [A]
- 2. Det er bare én sann religion, men andre religioner inneholder også noen grunnleggende sannheter [B]
- 3. Det finnes ikke én sann religion, men alle store verdensreligioner inneholder noen grunnleggende sannheter [C]
- 4. Ingen av de store religionene inneholder noen sannheter [D]
- 8. Vet ikke(spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 36

36 (V129) Hvor viktig vil du si at Gud er i livet ditt? Vennligst svar ved hjelp av denne skalaen, hvor 10 betyr "svært viktig" og 1 betyr "ikke viktig i det hele tatt".

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Ikke viktig								Svært viktig	
i det hele tatt									

88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)

37 (V130) Synes du at du får trøst og styrke av religion eller ikke?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

38 (V131) Tar du deg noensinne tid til bønn, meditasjon, stille ettertanke eller noe lignende?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 39

39 (V132) Hvis du ser bort fra de gangene du går til gudstjeneste eller religiøse møter, hvor ofte ber du til Gud? Vil du si...

1. Hver dag
2. Mer enn en gang i uken
3. En gang i uken
4. Minst en gang i måneden
5. Flere ganger i året
6. Sjeldnere
7. Aldri
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 40

40 (V133) Tror du at en lykkeamulett, som en maskot eller en talisman kan beskytte eller hjelpe deg?

Maskot = vesen eller gjenstand som antas å bringe lykke
Talisman = gjenstand med antatt magisk kraft (ofte brukt som amulett)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Definitivt ikke								Definitivt ja	

88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)

Vis kort 41

41 Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

a. (V134)Politikere som ikke tror på Gud, er ikke egnet til å inneha offentlige verv?

1. Helt enig
2. Noe enig
3. Verken enig eller uenig
4. Noe uenig
5. Helt uenig

8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

b. (V135)Religiøse ledere bør ikke påvirke offentlige beslutninger?

1. Helt enig
2. Noe enig
3. Verken enig eller uenig
4. Noe uenig
5. Helt uenig

8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

DE FØLGENDE SPØRSMÅLENE HANDLER OM FAMILIELIV OG EKTESKAP

Vis kort 42

42 Jeg skal nå lese opp noen forhold som en del mennesker mener bidrar til et lykkelig ekteskap. Kan du for hvert enkelt si om du synes det er svært viktig, ganske viktig eller ikke spesielt viktig for et lykkelig ekteskap?

- a. (V136)Trofasthet
- b. (V137)En god inntekt
- c. (V138)Samme sosiale bakgrunn
- d. (V139)Samme religiøse tro
- e. (V140)Bra bolig
- f. (V141)Samme politiske innstilling
- g. (V142)Bo atskilt fra svigerforeldre
- h. (V143)Bra seksualliv
- i. (V144)Dele husarbeidet
- j. (V145)Barn
- k. (V146)Være villig til å diskutere problemer som oppstår mellom mann og kone
- l. (V147)Ha tid til ens egne venner og personlige hobbyer eller aktiviteter

1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

43 (V148)Dersom noen sier at et barn trenger et hjem med både far og mor for å få en lykkelig oppvekst, ville du da være mest enig eller mest uenig?

1. Mest enig
2. Mest uenig
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

- 44 (V149) Mener du at en kvinne må ha barn for å føle seg fullverdig som kvinne, eller mener du det er unødvendig?
1. Må ha barn
  2. Unødvendig
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)
- 45 (V150) Er du mest enig eller uenig i følgende utsagn: "Ekteskapet er en umoderne institusjon"?
1. Mest enig
  2. Mest uenig
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)
- 46 (V151) Dersom en kvinne vil ha et barn som hun ønsker å forsørge alene, uten å ha et fast forhold til en mann, ville du like eller mislike det?
1. Like
  2. Mislike
  3. Avhengig av / kommer an på (spontant)
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 47

- 47 Hvor enig eller uenig er du i de følgende påstandene? Svar ved hjelp av dette kortet.
- a. (V152) En mann må ha barn for å føle seg fullverdig som mann
  - b. (V153) Et ekteskap eller et langvarig stabilt forhold er nødvendig for å være lykkelig
  - c. (V154) Homoseksuelle par bør få adoptere barn
  - d. (V155) Det er greit at et par bor sammen uten å ha planer om å gifte seg
  - e. (V156) Å få barn er en plikt overfor samfunnet
  - f. (V157) Folk bør selv få bestemme om de ønsker å få barn eller ikke
  - g. (V158) Når en forelder er alvorlig syk eller skrøpelig, er det hovedsakelig et voksent barns ansvar å ta seg av ham eller henne.
1. Helt enig
  2. Noe enig
  3. Verken enig eller uenig
  4. Noe uenig
  5. Helt uenig
  8. Vet ikke (spontant)
  9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 48

- 48 Folk snakker om endrede kjønnsroller i dag. Jeg skal nå lese opp noen utsagn om dette. Vil du for hvert utsagn si om du er helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig?
- (V159) En yrkesaktiv mor kan ha et like nært og godt forhold til sine barn som en mor som ikke arbeider
  - (V160) Et barn i førskolealder vil sannsynligvis lide dersom moren er yrkesaktiv
  - (V161) Å være yrkesaktiv er greit, men det de fleste kvinner egentlig ønsker er hjem og barn
  - (V162) Å være husmor er like tilfredsstillende som å ha lønnet arbeid
  - (V163) Å ha en jobb er den beste måten for en kvinne å bli uavhengig på
  - (V164) Både mann og kone bør bidra økonomisk til husholdningen
  - (V165) Fedre er like godt egnet som mødre til å passe på barna
  - (V166) Menn bør ta like mye ansvar som kvinner for hus og barn
1. Helt enig
  2. Noe enig
  3. Noe uenig
  4. Helt uenig
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 49

- 49 (V167) Hvilken av disse påstandene er du mest enig i?
1. Uansett hvilke gode og dårlige sider ens foreldre har, må en alltid elske og respektere dem
[A]
  2. Man plikter ikke å elske og respektere sine foreldre dersom de ikke har fortjent det gjennom sine handlinger og sine holdninger [B]
8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 50

- 50 (V168) Hvilken av de følgende påstandene beskriver best din holdning til foreldres forpliktelser overfor sine barn?
1. Det er foreldrenes plikt å gjøre sitt beste for barna sine, selv når dette går på bekostning av deres eget velbefinnende [A]
  2. Foreldre har et eget liv og kan ikke forventes å ofre sitt eget velbefinnende for sine barns skyld
[B]
3. Ingen av disse
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 51

- 51 (V169) Hvilken av de følgende påstandene beskriver best din holdning til voksne barns forpliktelser overfor sine foreldre når foreldrene har behov for langvarig pleie?
1. Det er voksne barns plikt å gi langvarig pleie til sine foreldre selv om det skulle gå på bekostning av deres eget velbefinnende [A]
  2. Voksne barn har et eget liv og kan ikke forventes å ofre sitt eget velbefinnende for sine foreldres skyld
[B]
3. Ingen av disse(spontant)
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 52

- 52 Her ser du en liste over egenskaper som barn kan oppmuntres til å lære i hjemmet. Hvilke mener du er spesielt viktige. Velg inntil fem egenskaper.
- a. (V170)Veloppdragenhet
  - b. (V171)Selvstendighet
  - c. (V172)Hardt arbeid
  - d. (V173)Ansvarsfølelse
  - e. (V174)Fantasi
  - f. (V175)Toleranse og respekt for andre mennesker
  - g. (V176)Sparsommelighet
  - h. (V177)Besluttsomhet
  - i. (V178)Religiøs tro
  - j. (V179)Uselviskhhet
  - k. (V180)Lydighet
  - l. (V181)Ingen av disse

- 1. Nevnt
- 2. Ikke nevnt
- 8. Vet ikke(spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 53

- 53 Er du tilhenger eller ikke tilhenger av abort i de følgende omstendighetene?
- a. (V184)Når en kvinne er ugift
  - b. (V185)Når et gift par ikke ønsker flere barn
- 1. Tilhenger
  - 2. Ikke tilhenger
  - 8. Vet ikke(spontant)
  - 9. Ikke svar(spontant)

NÅ VIL JEG STILLE DEG SPØRSMÅL OM NOEN SOSIALE TEMAER I SAMTIDEN

Vis kort 54

- 54 (V186)Hvor interessert vil du si at du er i politikk?
- 1. Svært interessert
  - 2. Noe interessert
  - 3. Ikke særlig interessert
  - 4. Ikke interessert i det hele tatt
  - 8. Vet ikke(spontant)
  - 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 55

55 Jeg skal nå lese opp en del former for politiske handlinger som folk kan delta i. Kan du for hver av dem fortelle om du faktisk har vært med på det noen gang, om du kan tenke deg å være med på det, eller om du aldri under noen omstendighet vil være med på det?

- a. (V187) Skrive under på en underskriftsliste
- b. (V188) Delta i boikott
- c. (V189) Delta i lovlige demonstrasjoner
- d. (V190) Delta i ulovlige streiker
- e. (V191) Okkupere hus eller fabrikker

1. Har vært med
2. Kan tenke meg å være med
3. Vil aldri under noen omstendighet være med
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 56

56 (V192) Hvilken av disse to påstandene kommer nærmest det du selv mener?

- A. Jeg mener at både frihet og likhet er viktig, men dersom jeg måtte bestemme meg for det ene eller det andre, vil jeg si at personlig frihet er viktigst, dvs. at alle kan leve i frihet og utvikle seg uten hindring
- B. Både frihet og likhet er viktig, men dersom jeg måtte bestemme meg for det ene eller det andre, vil jeg si at likhet er viktigst, dvs. at ingen har det dårligere enn noen annen og at sosiale klasseskiller ikke er særlig store

1. Enig med påstand A
2. Enig med påstand B
3. Ingen av dem (spontant)
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 57

57 (V193) Når det gjelder politikk, hører en ofte snakk om radikalisme og konservatisme, eller rett og slett "venstresiden" og "høyresiden". Hvor vil du plassere deg selv på denne skalaen som går fra 1 til 10, og hvor 1 er radikal og 10 er konservativ?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Radikal /								Konservativ/	
venstresiden								høyresiden	
88. Vet ikke (spontant)
  99. Ikke svar (spontant)

Vis kort 58a

58a (V194) På dette kortet ser du flere motsatte syn på forskjellige spørsmål. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Folk bør ta større							Det offentlige bør ta		
ansvar for å klare							større ansvar for at		
seg selv							alle har det de trenger		
88. Vet ikke (spontant)
  99. Ikke svar (spontant)

Vis kort 58b

58b (V195) På dette kortet ser du flere motsatte syn på forskjellige spørsmål. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Arbeidsløse bør være nødt til å ta den jobben de får eller miste arbeidsledighetstrygden							Arbeidsløse bør ha rett til å nekte å ta en jobb de ikke ønsker		
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 58c

58c (V196) På dette kortet ser du flere motsatte syn på forskjellige spørsmål. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Konkurransen er sunt. Det stimulerer folk til å arbeide hardt og utvikle nye ideer							Konkurransen er skadelig. Det frembringer det verste i folk		
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 58d

58d (V197) På dette kortet ser du flere motsatte syn på forskjellige spørsmål. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Staten bør gi mer frihet til bedriftene							Staten bør kontrollere bedriftene grundigere		
88. Vet ikke (spontant)									
99. Ikke svar (spontant)									

Vis kort 58e

58e (198) På dette kortet ser du flere motsatte syn på forskjellige spørsmål. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Det bør bli større likhet mellom folks inntekter							Personlig innsats burde premieres høyere		
88. Vet ikke (spontant)									
99. Ikke svar (spontant)									

Vis kort 58f

58f (199) På dette kortet ser du flere motsatte syn på forskjellige spørsmål. Hvor vil du plassere deg på denne skalaen?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Privat eierskap til næringsliv og industri bør økes							Offentlig eierskap til næringsliv og industri bør økes		
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 59

59 (V200) På dette kortet er det beskrevet tre ulike grunnholdninger til det samfunnet vi lever i. Hvilken passer best til din egen holdning?

1. [A] Hele den måten samfunnet vårt er organisert på, må endres radikalt gjennom revolusjonære handlinger
2. [B] Vårt nåværende samfunn må gradvis endres gjennom reformer.
3. [C] Vårt nåværende samfunn må forsvares med fasthet mot all endring.

8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 60

60 (V201) Det snakkes iblant om hvilke mål landet vårt burde ha for de neste ti årene. På dette kortet er noen av de målene som en del mennesker vil sette høyt.
Hvilket av dem synes du er viktigst?

1. [A] Å opprettholde lov og orden i samfunnet
2. [B] Å gi folk mer å si i viktige politiske avgjørelser
3. [C] Å bekjempe prisstigningen
4. [D] Å beskytte ytringsfriheten
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Fortsatt kort 60

61 (V202) Det snakkes iblant om hvilke mål landet vårt burde ha for de neste ti årene. På dette kortet er noen av de målene som en del mennesker vil sette høyt.
Hvilket mål synes du er nest viktigst?

1. [A] Å opprettholde lov og orden i samfunnet
2. [B] Å gi folk mer å si i viktige politiske avgjørelser
3. [C] Å bekjempe prisstigningen
4. [D] Å beskytte ytringsfriheten
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 62

62 Her ser du to endringer i vår levemåte som muligens kan skje i nærmeste fremtid. Dersom dette skulle skje, synes du det ville være bra, dårlig, eller ville det ikke spilt noen rolle for deg?

- a. (V203) Det blir lagt mindre vekt på penger og materielle ting
- b. (V204) Det blir større respekt for autoriteter

1. Bra
2. Dårlig
3. Spiller ingen rolle
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 63

63 Jeg skal nå nevne en del institusjoner vi har i samfunnet vårt. Kan du for hver av dem jeg nevner fortelle meg om du har svært stor tiltro, ganske stor tiltro, ikke spesielt stor tiltro, eller ikke tiltro til den i det hele tatt?

- A. (V205) Kirken
- B. (V206) Forsvaret
- C. (V207) Utdanningssystemet
- D. (V208) Avisene
- E. (V209) Fagforeningene
- F. (V210) Politiet
- G. (V211) Stortinget
- H. (V212) Offentlige etater
- I. (V213) Trygdesystemet
- J. (V214) EU
- K. (V215) NATO
- L. (V216) FN
- M. (V217) Helsevesenet
- N. (V218) Rettsvesenet
- O. (V219) Store bedrifter
- P. (V220) Miljøbevegelsen
- Q. (V221) Politiske partier
- R. (V222) Regjeringen

Svært stor tiltro

Ganske stor tiltro

Ikke spesielt stor tiltro

Ikke tiltro i det hele tatt

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 64

64 (V223) Alt i alt, er du svært fornøyd, ganske fornøyd, ikke spesielt fornøyd eller ikke fornøyd i det hele tatt med hvordan demokratiet utvikler seg i Norge?

1. Svært fornøyd

2. Ganske fornøyd

3. Ikke spesielt fornøyd

4. Ikke fornøyd i det hele tatt

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

Vis kort 65

65 (V224) Folk har ulike meninger om dette landets styresett. Hvor godt eller dårlig synes du det politiske systemet fungerer? Svar ut fra denne skalaen, hvor 1 betyr meget dårlig og 10 betyr meget godt.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Meget dårlig								Meget godt	

88. Vet ikke (spontant)

99. Ikke svar (spontant)

Vis kort 66

66 Jeg skal nå beskrive ulike typer politiske systemer. For hver enkelt, vil du si om det er en meget god, ganske god, ganske dårlig, eller meget dårlig måte å styre landet på?

- a. (V225)Å ha en sterk leder som slipper å bry seg om Stortinget og valg
- b. (V226)Å la eksperter, ikke myndighetene, ta avgjørelser ut fra det de tror er best for landet
- c. (V227)Å la det militære styre landet
- d. (V228)Å ha et demokratisk politisk system

- 1. Meget god
- 2. Ganske god
- 3. Ganske dårlig
- 4. Meget dårlig
- 8. Vet ikke(spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 67

67 Jeg skal nå lese opp noen påstander som man iblant kan høre om et demokratisk politisk system. Kan du for hver av disse si om du er helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig?

- a. (V229)Demokratiet kan ha sine problemer, men er allikevel bedre enn alle andre styreformere
- b. (V230)I demokratiet fungerer det økonomiske systemet dårlig
- c. (V231)I demokratier er det vanskelig å få til beslutninger, og det blir for mye krancling
- d. (V232)Demokratier er ikke flinke til å opprettholde lov og orden

- 1. Helt enig
- 2. Noe enig
- 3. Noe uenig
- 4. Helt uenig
- 8. Vet ikke(spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 68

68 Se på dette kortet og fortell for hver av de handlingene jeg leser opp, om du mener slike handlinger alltid kan rettferdiggjøres, aldri kan rettferdiggjøres, eller noe midt i mellom. Hvor på denne skalaen vil du plassere deg selv når det gjelder å rettferdiggjøre hver enkelt av disse handlingene?

- a. (V233)Å kreve offentlige goder som du ikke har rett til
- b. (V234)Snyte på skatten dersom du har mulighet til det
- c. (V235)Tyvlåne og kjøre av gårde i en bil som du vet at noen andre eier
- d. (V236)Bruke marihuana eller hasj
- e. (V237)Lyve i din egen interesse
- f. (V238)At en gift kvinne eller mann har et forhold "på si"
- g. (V239)At noen tar imot bestikkelser i jobben sin
- h. (V240)Homoseksualitet
- i. (V241)Abort
- j. (V242)Skilsmisse
- k. (V243)Dødshjelp, det vil si å forkorte livet til en uhelbredelig syk
- l. (V244)Selvmord
- m. (V245)Kjøre tjenester svart for å slippe å betale skatter og avgifter
- n. (V246)Ha tilfeldig sex
- o. (V247)La være å betale billetter på kollektive transportmidler som buss eller tog
- p. (V248)Prostitusjon
- q. (V249)Vitenskapelige eksperimenter på menneskelige embryoer (befruktet egg fram til 8. svangerskapsuke)
- r. (V250)Genetisk manipulering av matvarer
- s. (V251)Kunstig befruktning
- t. (V252)Dødsstraff

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kan aldri rettferdiggjøres							Kan alltid rettferdiggjøres		
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 69

69 (V253)Hvilket av disse geografiske områdene vil du si at du føler sterkest tilknytning til?

1. [A] Den byen eller det stedet du bor på
2. [B] Det fylket eller den landsdelen du bor i
3. [C] Norge
4. [D] Europa
5. [E] Verden som helhet
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Fortsatt kort 69

70 (V254)Og hvilket av disse områdene føler du nest sterkest tilknytning til?

1. Den byen eller det stedet du bor på
2. Det fylket eller den landsdelen du bor i
3. Norge som helhet
4. Europa
5. Verden som helhet
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

71 (V255)Er du norsk statsborger?

1. Ja
2. Nei...--> gå til spm74

- 8. Vet ikke(spontant)...--> gå til spm74
- 9. Ikke svar(spontant)...--> gå til spm74

Hvis 71 = Ja

72 (V256)Hvor stolt er du av å være norsk? Er du svært stolt, noe stolt, ikke spesielt stolt eller ikke stolt i det hele tatt?

- 1. Svært stolt
- 2. Noe stolt
- 3. Ikke spesielt stolt
- 4. Ikke stolt i det hele tatt
- 8. Vet ikke(spontant)
- 9. Ikke svar(spontant)
- 7. NA

Vis kort 74

74 (V262)Noen mener at den geografiske utvidelsen av EU bør gå lenger, mens andre mener at den allerede har gått for langt. Kan du ved hjelp av dette kortet fortelle meg hva du mener?/Hvilket nummer beskriver ditt syn best, der 1 står for "bør gå lenger" og 10 står for "har gått for langt"?

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Bør gå lenger							Har gått for langt		

75 (V263)Dersom det var Stortingsvalg i morgen, ville du da stemt i valget?

- 1. Ja
- 2. Nei
- 8. Vet ikke(spontant)...--> gå til spm76
- 9. Ikke svar(spontant) ...--> gå til spm76
- 7. Har ikke stemmerett(spontant) ...--> gå til spm76

Hvis 75 = Ja

Vis kort 75

75a (V264)Hvilket parti ville du stemt på?

- 1. Det norske Arbeiderparti (DNA)
- 2. Fremskrittspartiet (FrP)
- 3. Høyre (H)
- 4. Kristelig folkeparti (KrF)
- 5. Rødt/Rød Valgallianse
- 6. Senterpartiet (Sp)
- 7. Sosialistisk Venstreparti (SV)
- 8. Venstre (V)
- 9. Andre -> spesifiser:_____
- 88. Vet ikke(spontant)
- 99. Ikke svar(spontant)
- 77. NA

Hvis 75 = Nei (2)

Fortsatt kort 75

75b (V265)

Hvilket parti liker du best?

1. Det norske Arbeiderparti (DNA)
2. Fremskrittspartiet (FrP)
3. Høyre (H)
4. Kristelig folkeparti (KrF)
5. Rødt/Rød Valgallianse
6. Senterpartiet (Sp)
7. Sosialistisk Venstreparti (SV)
8. Venstre (V)
9. Andre -> spesifiser: _____
88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)
77. NA

Til alle

Vis kort 76

76 (V266) Hva med folk fra utviklingsland som kommer hit for å få jobb? Hvilken holdning bør det offentlige innta?

1. [A] La alle som vil få komme
2. [B] La folk komme så lenge det finnes ledige jobber
3. [C] Sette en streng grense for antall utlendinger som kan komme hit
4. [D] Forby at folk fra andre land kan komme hit
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 77

77 (V267) Nå vil jeg stille deg et spørsmål om terrorisme. I prinsippet er de fleste mot det, men det er likevel rom for ulike meninger. Hvilke av disse to utsagnene er du mest enig i?

1. [A] Terrorismen kan rettferdiggjøres under visse omstendigheter
2. [B] Terrorismen må alltid fordømmes, uansett motiv
3. Ingen av delene(spontant)
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 78a

78a (V268) På de neste kortene finner du en del skalaer. Jeg skal nå lese opp ytterpunktene på hver skala og ber deg i hvert tilfelle angi ditt syn ved å velge et tall på skalaen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Innvandrere tar arbeid fra innfødte i et land					Innvandrere tar ikke arbeid fra innfødte i et land				

88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)

Vis kort 78b

78b (V269) På de neste kortene finner du en del skalaer. Jeg skal nå lese opp ytterpunktene på hver skala og ber deg i hvert tilfelle angi ditt syn ved å velge et tall på skalaen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Et lands kultur undergraves av innvandrere						Et lands kultur undergraves ikke av innvandrere			
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 78c

78c (V270) På de neste kortene finner du en del skalaer. Jeg skal nå lese opp ytterpunktene på hver skala og ber deg i hvert tilfelle angi ditt syn ved å velge et tall på skalaen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Innvandrere øker kriminaliteten						Innvandrere øker ikke kriminaliteten			
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 78d

78d (V271) På de neste kortene finner du en del skalaer. Jeg skal nå lese opp ytterpunktene på hver skala og ber deg i hvert tilfelle angi ditt syn ved å velge et tall på skalaen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Innvandrere skaper press på et lands velferdsordninger						Innvandrere skaper ikke press på et lands velferdsordninger			
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 78e

78e (V272) På de neste kortene finner du en del skalaer. Jeg skal nå lese opp ytterpunktene på hver skala og ber deg i hvert tilfelle angi ditt syn ved å velge et tall på skalaen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
I fremtiden vil andelen innvandrere være en trussel mot samfunnet						I fremtiden vil ikke andelen innvandrere være en trussel mot samfunnet			
88. Vet ikke(spontant)									
99. Ikke svar(spontant)									

Vis kort 78f

78f (V273) På de neste kortene finner du en del skalaer. Jeg skal nå lese opp ytterpunktene på hver skala og ber deg i hvert tilfelle angi ditt syn ved å velge et tall på skalaen.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Det er til samfunnets beste at innvandrere holder fast ved sine egne skikker og tradisjoner						Det er til samfunnets beste at innvandrere ikke holder fast ved sine egne skikker og tradisjoner, men legger seg til landets skikker			

88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)

Vis kort 79

79 Kan du ved hjelp av dette kortet si meg hvor enig eller uenig du er i de følgende utsagnene om innvandrere i Norge:

- a. (V274) På grunn av antallet innvandrere i Norge føler jeg meg iblant som en fremmed
b. (V275) Det er for mange innvandrere i Norge i dag

1. Helt enig
2. Noe enig
3. Verken enig eller uenig
4. Noe uenig
5. Helt uenig
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 80

80 Noen sier at følgende forhold er viktige for å være norsk. Andre sier at de ikke er viktige. Hvor viktige synes du hvert av disse forholdene er?

- a. (V276) Å være født i Norge
b. (V277) Å respektere norske lover og politiske institusjoner
c. (V278) Å ha norsk avstamning
d. (V279) Å kunne snakke norsk
e. (V280) Å ha bodd lenge i Norge

1. Svært viktig
2. Ganske viktig
3. Ikke spesielt viktig
4. Ikke viktig i det hele tatt
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 81

81 (V281) Hvor ofte følger du med i politikk gjennom nyhetene på tv, radio eller aviser?

1. Hver dag
2. Flere ganger i uka
3. En eller to ganger i uka
4. Sjeldnere
5. Aldri
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 82

82 Hva er din mening om disse to utsagnene?

1. (V282) Dersom noen sitter på informasjon som kan bidra til å oppnå rettferd, bør han eller hun som regel gi denne informasjonen videre til myndighetene

2. (V283)Folk bør passe sine egne saker og ikke vise for mye interesse for hva andre sier eller gjør

1. Helt enig
2. Noe enig
3. Verken enig eller uenig
4. Noe uenig
5. Helt uenig
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 83

83 I hvilken grad bryr du deg om levekårene til...

- a. (V284)Din nærmeste familie
- b. (V285)Folk i nabolaget ditt
- c. (V286)Folk i landsdelen
- d. (V287)Dine landsmenn
- e. (V288)Europeere
- f. (V289)Alle mennesker i verden

1. Svært mye
2. Mye
3. Til en viss grad
4. Ikke så mye
5. Ikke i det hele tatt
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 84

84 I hvilken grad bryr du deg om levekårene til...

- a. (V290)Eldre i Norge
- b. (V291)Arbeidsledige i Norge
- c. (V292)Innvandrere i Norge
- d. (V293)Syke og funksjonshemmede i Norge
- e. (V294)Barn som kommer fra fattige familier i Norge

1. Svært mye
2. Mye
3. Til en viss grad
4. Ikke så mye
5. Ikke i det hele tatt
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Vis kort 85

- 85 Jeg skal nå lese opp noen utsagn om miljøet. Kan du for hver av påstandene fortelle meg om du er helt enig, noe enig, noe uenig eller helt uenig?
- a. (V295)Jeg ville gå med på lavere lønn hvis jeg var sikker på at pengene ble brukt til å forhindre forurensning av miljøet
  - b. (V296)Vi nærmer oss grensen for hvor mange mennesker som kan leve på jorden.
  - c. (V297)Når mennesker griper inn i naturen, får det ofte katastrofale konsekvenser
  - d. (V298)Menneskets oppfinnsomhet vil sørge for at jorden forblir et sted hvor det går an å leve
  - e. (V299)Naturens balanse er sterk nok til å håndtere påvirkningen fra moderne industristater
  - f. (V300)Mennesket er bestemt til å styre over resten av naturen
  - g. (V3001)Dersom ting fortsetter videre som i dag, vil vi snart oppleve en større miljøkatastrofe
1. Helt enig
  2. Noe enig
  3. Noe uenig
  4. Helt uenig
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)

- 86 (V302)IOs kjønn
Til intervjuer: Merk av kjønn
1. Mann
  2. Kvinne

- 87 (V303)IOs fødselsår (spørres ikke)

Hvis 71 = Nei (2)

- 89 Hvilket statsborgerskap har du?
(V305a)Statsborgerskap: _____ / (V305b)Kode
88. Vet ikke (spontant)
  99. Ikke svar(spontant)
  77. NA

- 90 (V306)Er du født i Norge?
1. Ja...-->gå til spm93
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)...-->gå til spm93
  9. Ikke svar(spontant)...--> gå til spm93

Hvis 90 = Nei

- 91 I hvilket land ble du født?
(V307a)Fødeland: _____ / (V307b)Kode
88. Vet ikke(spontant)
  99. Ikke svar(spontant)
  77. NA

Hvis 90 = Nei

- 92 I hvilket år kom du til Norge for å bosette deg?
(V308)År: _____
8888. Vet ikke(spontant)
  9999. Ikke svar(spontant)
  7777. NA

Til alle:

- 93 (V309) Er faren din født i Norge?
1. Ja...--> gå til spm95
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)...--> gå til spm95
  9. Ikke svar(spontant)...-->gå til spm95

IO avgjør selv om han/hun regner adoptivfar eller fosterfar som 'far' i denne sammenhengen.

Hvis 93 = Nei

- 94 I hvilket land er faren din født?
- (V310a) Fars fødeland: _____ / (V310b) Kode
88. Vet ikke(spontant)
  99. Ikke svar(spontant)
  77. NA

- 95 (V311) Er moren din født i Norge?
1. Ja...-->gå til spm97
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)...--> gå til spm97
  9. Ikke svar(spontant)...-->gå til spm97

IO avgjør selv om han/hun regner adoptivmor eller fostermor som 'mor' i denne sammenhengen.

Hvis 95 = Nei

- 96 I hvilket land er moren din født?
- (V312a) Mors fødeland: _____ / (V312b) Kode
88. Vet ikke(spontant)
  99. Ikke svar(spontant)
  77. NA

- 97 (V313) Kan jeg få spørre om din nåværende ekteskapelige status? Er du...
- Enke/enkemann og skilt gjelder kun IO som har vært i gift eller registrert partner. Brukes ikke dersom IO var samboer.
1. Gift
  2. I registrert partnerskap
  3. Enke/enkemann
  4. Skilt
  5. Separert
  6. Aldri vært gift og aldri vært i registrert partnerskap...-->gå til spm99
  8. Vet ikke(spontant)...-->gå til spm99
  9. Ikke svar(spontant)...-->gå til spm99

Hvis 97 = Gift, Registrert partner, enke/enkemann, skilt eller separert
(1, 2, 3, 4, 5)

- 98 (V314) Bodde du sammen med partneren din før [du giftet deg/du inngikk registrert partnerskap/giftet deg eller inngikk registrert partnerskap]?
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)
  7. NA

Hvis 97 = 3, 4, 5, 6, 8 eller 9

- 99 (V315) Bor du for tiden med en partner?
Partner refererer til kjæreste eller samboer.
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)
  7. NA

Hvis 99 = Nei, 8, 9 eller 7

- 100 (V316) Har du for tiden en kjæreste?
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)
  7. NA

Hvis 97 = Gift eller registrert partner

- 101 (V317) Før ditt nåværende forhold, har du vært gift eller bodd med en partner?
Partner refererer til kjæreste eller samboer.
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)
  7. NA

Hvis 97 = 6 (aldri gift eller registrert partnerskap)

101_1 Bodde du med en (annen) partner tidligere?

- Ja
Nei
8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)
  7. NA

Hvis IO bor med en partner nå, er det eventuell tidligere partner vi her spør etter.

Hvis 101 = Ja(1)

- 102 (V318) Var du gift eller levde i et registrert partnerskap med denne partneren?
1. Ja, gift
  2. Ja, registrert partner
  3. Nei
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)
  7. NA

Hvis 102 = Ja, gift(1) eller Ja, registrert partner(2)

- 103 (V319) Bodde du sammen med denne partneren før du [giftet deg/inngikk registrert partnerskap]?
1. Ja
  2. Nei
  8. Vet ikke(spontant)
  9. Ikke svar(spontant)
  7. NA

Hvis 101 = Ja eller 101_1 = Ja

104 (V320) Endte dette forholdet fordi dere skilte lag eller fordi partneren din døde?

Partner refererer til kjæreste eller samboer.

1. Separert
2. Partner døde
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)
7. NA

Til alle:

105 (V321) Hvor mange barn har du?

Antall barn: _____

00. Ingen barn
99. Ikke svar(spontant)

Adoptivbarn regnes med her. IO avgjør selv om han/hun regner fosterbarn som sine 'barn' i denne sammenhengen.

Hvis 105 > 0 barn

106 (V322) I hvilket år ble ditt første barn født?

Regn også med avdøde barn.

Fødselsår: _____

9999. Ikke svar(spontant)
7777. NA

Adoptivbarn regnes med her. IO avgjør selv om han/hun regner fosterbarn som sine 'barn' i denne sammenhengen.

Vis kort 107

107 Hvilke andre personer tilhører denne husholdningen? Svar ut fra de gruppene som er listet opp på dette kortet og fortell meg hvor mange som tilhører hver gruppe.

Å tilhøre husstanden defineres som å tilbringe i gjennomsnitt minst fire netter pr. uke i samme hus. Barn inkluderer partners barn, adopterte barn og fosterbarn.

1. (V323) Partner eller ektefelle
2. (V324a) Barn .....om ja → (V324b) Hvor mange _ _ _ _
3. (V325a) Foreldre.....om ja → (V325b) Hvor mange _ _ _ _
4. (V326a) Besteforeldre.....om ja → (V326b) Hvor mange _ _ _ _
5. (V327a) Andre slektninger (Brødre, søstere etc.)...om ja → (V327b) Hvor mange _ _ _ _
6. (V328a) Andre ikke-slektninger... om ja → (V328b)
88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)
77. NA

108 Har du noen gang opplevd noen av de følgende hendelsene?

- a. (V329a) At et av dine barn har mistet livet
- b. (V330a) At et av barna dine har blitt skilt
- c. (V331a) At foreldrene dine har blitt skilt
- d. (V332a) At en slektning har blitt skilt
- e. (V333a) Din fars død
- f. (V334a) Din mors død
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)

Adoptivbarn regnes med her. IO avgjør selv om han/hun regner fosterbarn som sine 'barn' i denne sammenhengen.

IO avgjør selv om han/hun vil regne med adoptivforeldre eller fosterforeldre her.

Hvis 108a-f = Ja

108_1

Hvor gammel var du da du dette hendte?

Dersom flere ganger, oppgi første gangen dette hendte.

- a. (V329b) At et av barna dine mistet livet
- b. (V330b) At et av barna dine ble skilt
- c. (V331b) At foreldrene dine ble skilt
- d. (V332b) At en slektning ble skilt
- e. (V333b) At din far døde
- f. (V334b) At din mor døde

109a

Har du fullført fulltidsutdanning eller er du fortsatt under utdanning?
Regn med grunnskole, videregående skole eller høyere utdanning som gjennomføres på heltid. Regn ikke med lærlingperiode.

1. Fullført fulltidsutdanning
2. Fortsatt under fulltidsutdanning
3. Ingen formell utdanning
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

Hvis 109a = 2

109b (V335) I hvilket år regner du med å ha fullført utdannelsen din?

År: _____

00. Ingen formell utdanning
88. Vet ikke (spontant)
99. Ikke svar (spontant)

Vis kort 110

110 (V336)

Hva er den høyeste utdanningen du har fullført?

1. [A] INGEN UTDANNING OG /(ELLER) FØRSKOLEUTDANNING
2. [B] BARNESKOLEUTDANNING
3. [C] UNGDOMSSKOLEUTDANNING (INKL. GRUNNSKOLEUTDANNING FOR VOKSNE, 7-ÅRIG FOLKESKOLE OG FRAMHALDSSKOLE)
4. [D] VIDEREGÅENDE GRUNNUTDANNING (INKL. VK1, FOLKEHØGSKOLE, REALSKOLE)
5. [E] VIDEREGÅENDE, AVSLUTTENDE UTDANNING (INKL. VK2, VK3, GYMNAS)
6. [F] PÅBYGGING TIL VIDEREGÅENDE UTDANNING (INKL. HØGSKOLE IKKE GODKJENT AV KUF, FORKURS SOM INNGÅR SOM DEL AV UNIVERSITETS- ELLER HØGSKOLEUTDANNING, TEKNISK FAGSKOLE)
7. [G] UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEUTDANNING, LAVERE NIVÅ
8. [H] UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEUTDANNING, HØYERE NIVÅ
9. [I] FORSKERUTDANNING
88. Vet ikke (spontant)
99. Ikke svar (spontant)

Vis kort 111

111 (V337)

Hva er din hovedaktivitet? Velg ut fra dette kortet hva som best beskriver din situasjon.

Dersom IO har flere jobber, spør vi om hovedjobben.

1. Ansatt
2. Selvstendig næringsdrivende
3. Militær-/siviltjeneste
4. Pensjonist
5. Hjemmeværende
6. Student
7. Arbeidsledig
8. Arbeidsufør
9. (V338)Annet: _____
88. Vet ikke (spontant)
99. Ikke svar (spontant)

Hvis 111 = Ansatt

111_1

Hvor mange timer i uka arbeider du vanligvis? Vil du si at det er...

1. 30 timer eller mer
2. Mindre enn 30 timer

Hvis 111 = 3,4,5,6,7,8,9,88,99

111a I den siste jobben du hadde, var du ansatt (fulltid eller deltid) eller var du selvstendig næringsdrivende?

1. Ansatt
2. Selvstendig næringsdrivende
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)
7. Aldri hatt betalt arbeid

Hvis 111 = 1 eller 2

112 (V339a)

Hva er navnet eller tittelen på hovedjobben din?

Navn eller tittel: _____

Her er vi ute etter yrkestittel eller navnet på jobben til IO

Hvis 111 = 1 eller 2

112a (V339b)

Hva slags arbeid gjør du stort sett i hovedjobben din?

Beskriv arbeidet: _____

Her er vi ute etter en beskrivelse av arbeidet som IO utfører i jobben

Hvis 111a = 1 eller 2

112_1

Hva var navnet eller tittelen på hovedjobben din?

Navn eller tittel: _____

Hvis 111a = 1 eller 2

112a_1

Hva slags arbeid gjorde du stort sett i hovedjobben din?

Beskriv arbeidet: _____

88888. Vet ikke (spontant)
99999. Ikke svar (spontant)
77777. NA

Hvis 111 = *Selvstendig næringsdrivende (2)* eller 111a = *Selvstendig næringsdrivende (2)*

113 (V340)

Hvor mange ansatte [har/hadde] du?

1. Ingen
2. 1-9
3. 10-24
4. 25 eller flere
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)
7. NA

Hvis 111 = *Ansatt (1)* eller 11a = 1

114 (V341)

[Har/hadde] du ansvar for å lede andre ansattes arbeid i hovedjobben din?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)
7. NA

Hvis 114 = *Ja*

114a (V341a)

Hvor mange mennesker [er/var] du ansvarlig for?

- 1-9 *ny nummerering*
- 10-24
- 25 eller flere
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)
7. NA

SÅ NOEN SPØRSMÅL OM DIN PARTNER

Hvis IO bor med en partner: *spm97 = 1, 2, eller spm99 = 1*

115 (V342)

Er [partneren/ektefellen] din født i Norge?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)
7. NA

Hvis 115 = *Nei*

115a (V343a)

I hvilket land er [partneren/ektefellen] din født?

Fødeland: _____

Kodes etter ISO 3166-1 (2-siffer). (V343b)

Hvis IO bor med en partner: spm97 = 1, 2, eller spm99 = 1

Vis kort 116

116(V344)

Hva er den høyeste utdanningen din [partner/ektefelle] har fullført?

- [A] INGEN UTDANNING OG /(ELLER) FØRSKOLEUTDANNING
  - [B] BARNESKOLEUTDANNING
  - [C] UNGDOMSSKOLEUTDANNING (INKL. GRUNNSKOLEUTDANNING FOR VOKSNE, 7-ÅRIG FOLKESKOLE OG FRAMHALDSSKOLE)
  - [D] VIDEREGÅENDE GRUNNUTDANNING (INKL. VK1, FOLKEHØGSKOLE, REALSKOLE)
  - [E] VIDEREGÅENDE, AVSLUTTENDE UTDANNING (INKL. VK2, VK3, GYMNAS)
  - [F] PÅBYGGING TIL VIDEREGÅENDE UTDANNING (INKL. HØGSKOLE IKKE GODKJENT AV KUF, FORKURS SOM INNGÅR SOM DEL AV UNIVERSITETS- ELLER HØGSKOLEUTDANNING, TEKNISK FAGSKOLE)
  - [G] UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEUTDANNING, LAVERE NIVÅ
  - [H] UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEUTDANNING, HØYERE NIVÅ
  - [I] FORSKERUTDANNING
88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)
77. NA

Hvis IO bor med en partner

Vis kort 117

117(V345)

Hva er din [partners/ektefelles] hovedaktivitet? Velg ut fra dette kortet hva som best beskriver [hans/hennes] situasjon.

Dersom IO har flere jobber, spør vi om hovedjobben.

1. Ansatt
2. Selvstendig næringsdrivende
3. Militær-/siviltjeneste
4. Pensjonist
5. Hjemmeværende
6. Student
7. Arbeidsledig
8. Arbeidsufør
9. (V345a) |Annet: _____

88. Vet ikke(spontant)
99. Ikke svar(spontant)
77. NA

Hvis 117 = Ansatt

117_1

Hvor mange timer i uka arbeider [han/hun] vanligvis? Vil du si at det er...

1. 30 timer eller mer
2. Mindre enn 30 timer

Hvis 117 = 3,4,5,6,7,8,88 eller 99

117a

I den siste jobben din partner hadde, var [han/hun] ansatt (fulltid eller deltid) eller var [han/hun] selvstendig næringsdrivende?

- Ansatt
- Selvstendig næringsdrivende
- 8. Vet ikke (spontant)
- 9. Ikke svar (spontant)
- 7. Aldri hatt betalt arbeid

Hvis 117 = 1 eller 2

118 Hva er navnet eller tittelen på din partners hovedjobb?

Navn eller tittel: _____

Her er vi ute etter yrkestittel eller navnet på jobben

Hvis 117a = 1 eller 2

118_1

Hva var navnet eller tittelen på din partners hovedjobb?

Navn eller tittel: _____

Her er vi ute etter en beskrivelse av arbeidet som utføres

118a (V346b)

Hva slags arbeid gjør din partner stort sett i hovedjobben sin?

Hvis din partner har/har hatt mer enn én jobb, spør om hovedjobben. Gi en mest mulig presis beskrivelse av arbeidet [han/hun] utfører.

Beskriv arbeidet: _____

Spørsmål 118 og 118a kodes i etterkant etter ISCO88 (fire siffer)

88888 Vet ikke (spontant)

99999 Ikke svar (spontant)

66666 Aldri hatt arbeid

77777 NA

Hvis 117 = 2 (selvstendig næringsdrivende), eller 117a = 2 (selvstendig næringsdrivende i siste jobb)

119 (V347)

Hvor mange ansatte [har/hadde] din partner (som selvstendig næringsdrivende)?

1. Ingen

2. 1-9

3. 10-24

4. 25 eller flere

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

7. NA

Hvis 117 = 1 (ansatt), eller 117a = 1 (ansatt i siste jobb)

120 (V348)

[Har/hadde] [han/henne] ansvar for å lede andre ansattes arbeid i hovedjobben sin?

1. Ja

2. Nei

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

7. NA

Hvis 120 = Ja (1)

120a (V348a)

Hvor mange mennesker [er/var] [han/henne] ansvarlig for?

1-9

10-24

25 eller flere

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

7. NA

Alle

121 (V349)

I løpet av de siste fem årene, har du vært arbeidsledig over en periode på mer enn 3 måneder?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

Hvis IO bor med en partner (97 = 1 eller 2, eller 99 = 1)

122 (V350)

Har din partner vært arbeidsledig over en periode på mer enn 3 måneder, i løpet av de fem siste årene?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

123 (V351)

Har du noen gang i løpet av de siste fem årene vært avhengig av sosialhjelp?

Dette omfatter ikke arbeidsledighetstrygd eller uførepensjon

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)

Hvis IO bor med en partner

124 (V352)

Har din [partner/ektefelle] noen gang i løpet av de siste fem årene vært avhengig av sosialhjelp?

1. Ja
2. Nei
8. Vet ikke (spontant)
9. Ikke svar (spontant)
7. NA

Alle

125 (V353)

(V353) Hva er husholdningens nettoinntekt?

Kodes om fra kroner til de 15 intervallene i ettertid

Med nettoinntekt menes det man sitter igjen med etter skatt. Disponibel inntekt.

125_1

Ønsker du å oppgi husholdningens nettoinntekt...

1. pr uke
2. pr mnd
3. pr år

Kroner: _____

88. Vet ikke (spontant)
99. Ikke svar (spontant)

126 (V354)

Bodde du med (begge) dine foreldre da du var i fjortenårsalderen?

1. Ja, med begge foreldre
2. Bare med far

3. Bare med mor
  4. Nei, bodde ikke med foreldre -> intervjuet avsluttes
- IO avgjør selv om han/hun regner adoptivforeldre eller fosterforeldre som sine 'foreldre' i denne sammenhengen.

Hvis 126 = Ja, med begge, ELLER bare med far ELLER bare med mor (1,2,3).

Hvis 126 = 3 (bare med mor) spørres det om mors utdanning og arbeid i spørsmålene 127 til 131a.

Vis kort 127

127(V355)

Hva er den høyeste utdanningen din far [mor] har fullført?

- [A] INGEN UTDANNING OG /(ELLER) FØRSKOLEUTDANNING
  - [B] BARNESKOLEUTDANNING
  - [C] UNGDOMSSKOLEUTDANNING (INKL. GRUNNSKOLEUTDANNING FOR VOKSNE, 7-ÅRIG FOLKESKOLE OG FRAMHALDSSKOLE)
  - [D] VIDEREGÅENDE GRUNNUTDANNING (INKL. VK1, FOLKEHØGSKOLE, REALSKOLE)
  - [E] VIDEREGÅENDE, AVSLUTTENDE UTDANNING (INKL. VK2, VK3, GYMNAS)
  - [F] PÅBYGGING TIL VIDEREGÅENDE UTDANNING (INKL. HØGSKOLE IKKE GODKJENT AV KUF, FORKURS SOM INNGÅR SOM DEL AV UNIVERSITETS- ELLER HØGSKOLEUTDANNING, TEKNISK FAGSKOLE)
  - [G] UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEUTDANNING, LAVERE NIVÅ
  - [H] UNIVERSITETS- OG HØGSKOLEUTDANNING, HØYERE NIVÅ
  - [I] FORSKERUTDANNING
88. Vet ikke(spontant)
 99. Ikke svar(spontant)
 77. NA
- IO avgjør selv om han/hun regner adoptivforeldre eller fosterforeldre som far [mor] i denne sammenhengen.

Hvis 126 = Ja, begge ELLER bare med far ELLER bare med mor (1,2,3)

128(V356)

Da du var i fjortenårsalderen, var faren din [moren din] ansatt, var han [hun] selvstendig næringsdrivende eller arbeidet han [hun] ikke?

1. Ansatt
2. Selvstendig næringsdrivende
3. Uten arbeidet
8. Vet ikke(spontant)
9. Ikke svar(spontant)
7. NA

IO avgjør selv om han/hun regner adoptivforeldre eller fosterforeldre som far [mor] i denne sammenhengen.

Hvis 126 = Ja, begge ELLER bare med far ELLER bare med mor(1,2,3)

129(V357a)

Hva var navnet eller tittelen på hovedyrket hans [hennes]?

Spesifiser:_____

Her er vi ute etter yrkestittel eller navnet på jobben

Kodes etter ISCO88 (4-siffer)

- 88888. Vet ikke(spontant)
- 99999. Ikke svar(spontant)
- 77777. NA

Hvis 126 = Ja, begge ELLER bare med far ELLER bare med mor (1,2,3)

129a (V357b)

Hva slags arbeid gjorde han [hun] stort sett i hovedjobben sin?

Spesifiser: _____

Her er vi ute etter en beskrivelse av arbeidet som utføres

88888. Vet ikke (spontant)

99999. Ikke svar (spontant)

77777. NA

Hvis 128 = Selvstendig næringsdrivende (2)

130 (V358)

Hvor mange ansatte hadde han [hun]?

1. Ingen

2. 1-9

3. 10-24

4. 25 eller flere

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

7. NA

Hvis 128 = Ansatt

131 (V359)

Hadde han [hun] noe ansvar for å lede andre ansattes arbeid?

1. Ja

2. Nei

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

7. NA

Hvis 131 = Ja (1)

131a (V359a)

Hvor mange mennesker var han [hun] leder for?

1. 1-9

2. 10-24

3. 25 eller flere

8. Vet ikke (spontant)

9. Ikke svar (spontant)

7. NA

Hvis 126 = Ja, begge ELLER bare med far ELLER bare med mor

Vis kort 132

132 (Tenk på [dine foreldre/din far/din mor] da du var 14 år gammel. Synes du at de følgende utsagnene beskriver [dem/ham/henne] godt?

Hvis 126 = Ja, begge ELLER bare med mor

- a. (V360) Moren min likte å lese bøker
- b. (V361) Jeg snakket om politikk med moren min
- c. (V362) Moren min likte å følge med på nyhetene

Hvis 126 = Ja, begge ELLER bare med far ELLER bare med mor

- d. (V363) Det var vanskelig for [foreldrene mine/faren min/moren min] å få endene til å møtes

Hvis 126 = Ja, begge ELLER bare med far

- e. (V364) Faren min likte å lese bøker
- f. (V365) Jeg snakket om politikk med faren min
- g. (V366) Faren min likte å følge med på nyhetene

Hvis 126 = Ja, med begge, ELLER bare med far ELLER bare med mor

- h. (V367) Det var vanskelig for [foreldrene mine/faren min/moren min] å skifte ut ødelagte ting

- 1. Ja
- 2. Til en viss grad
- 3. Litt
- 4. Nei
- 8. Vet ikke
- 9. Ikke svar
- 7. NA

135 Hvor mange innbyggere er det på stedet eller byen der IO bor?

- 1 Under 2 000
- 2 2 000 - 5 000
- 3 5 000 - 10 000
- 4 10 000 - 20 000
- 5 20 000 - 50 000
- 6 50 000 - 100 000
- 7 100 000 - 500 000
- 8 Over 500 000

Takk for intervjuet!

Vedlegg H: Svarkort

Hjelpekort til Verdiundersøkelsen 2008

KORT 1

Svært viktig

Ganske viktig

Ikke særlig viktig

Ikke viktig i det hele tatt

KORT 3

Meget lykkelig

Ganske lykkelig

Ikke spesielt lykkelig

Slett ikke lykkelig

KORT 4

Meget bra

Bra

Middels

Dårlig

Meget dårlig

KORT 5

- A Hjelp- eller velferdsorganisasjon for eldre, funksjonshemmede eller vanskeligstilte
- B Kirkelig eller religiøs organisasjon
- C Kunst-, musikk- eller studiegruppe
- D Fagforening
- E Politisk parti eller partipolitisk forening
  - a. Lokal aksjonsgruppe som arbeider med saker som fattigdom, boligproblemer, arbeidsledighet eller raseproblematikk
- F Menneskerettighetsorganisasjon eller hjelpeorganisasjon for utvikling i den tredje verden
- G Naturvern-, miljøvern- eller dyrevernsorganisasjon
- H Yrkesorganisasjon
- I Ungdomsorganisasjon som speider, ungdomsklubb eller lignende
- J Idrettslag eller trimforening
- K Kvinnegruppe
- L Fredsbevegelsen
- M Frivillig organisasjon opptatt av helsearbeid
- N Andre frivillige organisasjoner

KORT 6

- A Personer med kriminell fortid
- B Personer av en annen rase
- C Politiske venstreekstremister
- D Alkoholikere
- E Politiske høyreekstremister
- F Personer med store familier
- G Følelsesmessig ustabile personer
- H Muslimer
- I Innvandrere eller fremmedarbeidere
- J Personer som har AIDS
- K Narkomane
- L Homoseksuelle
- M Jøder
- N Sigøynere

KORT 8

Folk flest ville
forsøke å utnytte
meg

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Folk flest ville
forsøke å være
rimelige og
rettferdige

KORT 9

Folk tenker mest
på seg selv

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Folk forsøker stort
sett å være
hjelpsomme

KORT 10

Overhodet ingen

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

En hel del

KORT 11

Svært utilfreds

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Svært tilfreds

KORT 12

Fordi de er uheldige

Fordi de er late og mangler viljestyrke

Fordi det er mye urettferdighet i samfunnet

Fordi det er et uunngåelig resultat av den moderne utviklingen

KORT 14

- A Bra betalt
- B Hyggelige arbeidskolleger
- C Ikke for mye stress
- D Trygg arbeidsplass
- E God arbeidstid
- F Mulighet til å ta initiativ
- G Samfunnsnyttig
- H Lang ferie
- I Treffe mennesker
- J Et arbeid som gir følelsen av å utrette noe
- K Ansvarsfullt
- L Interessant
- M Tilpasset mine evner
- N Lære nye ferdigheter
- O Familievennlig
- P Bli hørt i viktige avgjørelser
- Q At folk blir behandlet likt på arbeidsplassen

KORT 16

Svært utilfreds

Svært tilfreds

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 17

Ingen

En hel del

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 18

Helt enig

Noe enig

Verken enig eller uenig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 19

Svært viktig

Ganske viktig

Ikke spesielt viktig

Ikke viktig i det hele tatt

KORT 20

Bør følge instruksjer

Må være overbevist først

Kommer an på

KORT 21

Når det er få ledige jobber, bør arbeidsgivere prioritere nordmenn fremfor innvandrere

Når det er knapt med jobber, bør menn få jobbene fremfor kvinner

KORT 22

- A Det finnes helt klare retningslinjer for hva som er godt og ondt. Disse er gyldige for alle uansett omstendigheter.
- B Det finnes helt klare retningslinjer for hva som er godt og ondt. Avvik fra disse retningslinjene kan iblant rettferdiggjøres av spesielle omstendigheter.
- C Det kan aldri finnes klare og absolutte retningslinjer for hva som er godt og ondt. Hva som er godt og ondt er helt avhengig av omstendighetene.

KORT 23

Den romersk-katolske kirke

Den norske kirke

Den ortodokse kirke

Jødedommen

Islam

Hinduismen

Buddhismen

Frikirker

Andre

KORT 25

Mer enn en gang i uken

En gang i uken

En gang i måneden

Ved spesielle høytider

En gang i året

Mindre enn en gang i året

Aldri, nesten aldri

KORT 32

A Det finnes en personlig Gud

B Det finnes en slags ånd eller livskraft

C Jeg vet ikke helt hva jeg skal tro

D Jeg tror egentlig ikke det finnes noen Gud, ånd eller livskraft

KORT 33

Ikke i det hele tatt

I svært stor grad

1   2   3   4   5

KORT 34

Svært interessert

Ganske interessert

Ikke særlig interessert

Ikke interessert i det hele tatt

KORT 35

- A Det er bare én sann religion
- B Det er bare én sann religion, men andre religioner inneholder også noen grunnleggende sannheter
- C Det finnes ikke én sann religion, men alle store verdensreligioner inneholder noen grunnleggende sannheter
- D Ingen av de store religionene inneholder noen sannheter

KORT 36

Ikke viktig i det hele tatt

Svært viktig

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 39

Hver dag

Mer enn en gang i uken

En gang i uken

Minst en gang i måneden

Flere ganger i året

Sjeldnere

Aldri

KORT 40

Definitivt ikke

Definitivt ja

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 41

Helt enig

Noe enig

Verken enig eller uenig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 42

A Trofasthet

B En god inntekt

C Samme sosiale bakgrunn

D Samme religiøse tro

E Bra bolig

F Samme politiske innstilling

G Bo atskilt fra svigerforeldre

H Bra seksualliv

I Dele husarbeidet

J Barn

K Være villig til å diskutere problemer som oppstår mellom mann og kone

L Ha tid til ens egne venner og personlige hobbyer eller aktiviteter

KORT 47

Helt enig

Noe enig

Verken enig eller uenig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 48

Helt enig

Noe enig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 49

- A Uansett hvilke gode og dårlige sider ens foreldre har, må en alltid elske og respektere dem
- B Man plikter ikke å elske og respektere sine foreldre dersom de ikke har fortjent det gjennom sine handlinger og sine holdninger

KORT 50

- A Det er foreldrenes plikt å gjøre sitt beste for barna sine, selv når dette går på bekostning av deres eget velbefinnende
- B Foreldre har et eget liv og kan ikke forventes å ofre sitt eget velbefinnende for sine barns skyld

KORT 51

- A Det er voksne barns plikt å gi langvarig pleie til sine foreldre selv om det skulle gå på bekostning av deres eget velbefinnende
- B Voksne barn har et eget liv og kan ikke forventes å ofre sitt eget velbefinnende for sine foreldres skyld

KORT 52

- A Veloppdragenhet
- B Selvstendighet
- C Hardt arbeid
- D Ansvarsfølelse
- E Fantasi
- F Toleranse og respekt for andre mennesker
- G Sparsommelighet
- H Besluttsomhet
- I Religiøs tro
- J Uselviskhhet
- K Lydighet

KORT 53

- A Når en kvinne er ugift
- B Når et gift par ikke ønsker flere barn

KORT 54

Svært interessert

Noe interessert

Ikke særlig interessert

Ikke interessert i det hele tatt

KORT 55

- A Skrive under på en underskriftsliste
- B Delta i boikott
- C Delta i lovlige demonstrasjoner
- D Delta i ulovlige streiker
- E Okkupere hus eller fabrikker

Svarkategorier:

Har vært med

Kan tenke meg å være med

Vil aldri under noen omstendighet være med

KORT 56

- C. Jeg mener at både frihet og likhet er viktig, men dersom jeg måtte bestemme meg for det ene eller det andre, vil jeg si at personlig frihet er viktigst, dvs. at alle kan leve i frihet og utvikle seg uten hindring
- D. Både frihet og likhet er viktig, men dersom jeg måtte bestemme meg for det ene eller det andre, vil jeg si at likhet er viktigst, dvs. at ingen har det dårligere enn noen annen og at sosiale klasse skiller ikke er særlig store

KORT 57

Radikal/
venstresiden

Konservativ/
høyresiden

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 58a

Folk bør ta større
ansvar for å klare seg
selv

Det offentlige bør ta
større ansvar for at
alle har det de
trenger

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 58b

Arbeidsløse bør være
nødt til å ta den jobben
de får eller miste
arbeidsledighets-
trygden

Arbeidsløse bør ha
rett til å nekte å ta en
jobb de ikke ønsker

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 58c

Konkurransen er sunt.
Det stimulerer folk til å
arbeide hardt og
utvikle nye ideer

Konkurransen er
skadelig. Det
frembringer det
verste i folk

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 58d

Staten bør gi mer frihet
til bedriftene

Staten bør
kontrollene
bedriftene
grundigere

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 58e

Det bør bli større likhet
mellom folks inntekter

Personlig innsats
burde premieres
høyere

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 58f

Privat eierskap til
næringsliv og industri
bør økes

Offentlig eierskap til
næringsliv og industri
bør økes

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 59

- A Hele den måten samfunnet vårt er organisert på, må endres radikalt gjennom revolusjonære handlinger
- B Vårt nåværende samfunn må gradvis endres gjennom reformer
- C Vårt nåværende samfunn må forsvares med fasthet mot all endring

KORT 60

- A ...å opprettholde lov og orden i samfunnet
- B ...å gi folk mer å si i viktige politiske avgjørelser
- C ...å bekjempe prisstigningen
- D ...å beskytte yringsfriheten

KORT 62

- A Det blir lagt mindre vekt på penger og materielle ting
- B Det blir større respekt for autoriteter

KORT 63

Kirken
Forsvaret
Utdanningssystemet
Avisene
Fagforeningene
Politiet
Stortinget
Offentlige etater
Trygdesystemet
EU
NATO
FN
Helsevesenet
Rettsvesenet
Store bedrifter
Miljøbevegelsen
Politiske partier
Regjeringen

KORT 64

Svært fornøyd

Ganske fornøyd

Ikke spesielt fornøyd

Ikke fornøyd i det hele tatt

KORT 65

Meget dårlig

Meget godt

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 66

Meget god

Ganske god

Ganske dårlig

Meget dårlig

KORT 67

Helt enig

Noe enig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 68

Kan aldri
rettferdiggjøres

Kan alltid
rettferdiggjøres

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 69

- A Den byen eller det stedet du bor på
- B Det fylket eller den landsdelen du bor i
- C Norge
- D Europa
- E Verden som helhet

KORT 74

Bør gå lenger

Har gått for langt

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 75

Det norske Arbeiderparti (DNA)

Fremskrittspartiet (FrP)

Høyre (H)

Kristelig folkeparti (KrF)

Rødt/ Rød Valgallianse

Senterpartiet (Sp)

Sosialistisk Venstreparti (SV)

Venstre (V)

Andre

KORT 76

- A La alle som vil få komme
- B La folk komme så lenge det finnes ledige jobber
- C Sette en streng grense for antall utlendinger som kan komme hit
- D Forby at folk fra andre land kan komme hit

KORT 77

- A Terrorisme kan rettferdiggjøres under visse omstendigheter
- B Terrorisme må alltid fordømmes, uansett motiv

KORT 78a

Innvandrere tar arbeid fra innfødte i et land

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Innvandrere tar ikke arbeid fra innfødte i et land

KORT 78b

Et lands kultur undergraves av innvandrere

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Et lands kultur undergraves ikke av innvandrere

KORT 78c

Innvandrere øker
kriminaliteten

Innvandrere øker
ikke kriminaliteten

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 78d

Innvandrere skaper
press på et lands
velferdsordninger

Innvandrere skaper
ikke press på et
lands
velferdsordninger

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 78e

I fremtiden vil
andelen innvandrere
være en trussel mot
samfunnet

I fremtiden vil ikke
andelen
innvandrere være
en trussel mot
samfunnet

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 78f

Det er til samfunnets
beste at innvandrere
holder fast ved sine
egne skikker og
tradisjoner

Det er til
samfunnets beste
at innvandrere ikke
holder fast ved sine
egne skikker og
tradisjoner, men
legger seg til
landets skikker

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

KORT 79

Helt enig

Noe enig

Verken enig eller uenig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 80

Svært viktig

Ganske viktig

Ikke spesielt viktig

Ikke viktig i det hele tatt

KORT 81

Hver dag

Flere ganger i uka

En eller to ganger i uka

Sjeldnere

Aldri

KORT 82

Helt enig

Noe enig

Verken enig eller uenig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 83

Svært mye

Mye

Til en viss grad

Ikke så mye

Ikke i det hele tatt

KORT 84

Svært mye

Mye

Til en viss grad

Ikke så mye

Ikke i det hele tatt

KORT 85

Helt enig

Noe enig

Noe uenig

Helt uenig

KORT 107

Partner eller ektefelle

Barn

Foreldre

Besteforeldre

Andre slektninger (brødre, søstere etc.)

Andre ikke-slektninger

KORT 110

Høyeste fullførte utdanning

- A Ingen utdanning og /(eller) førskoleutdanning
- B Barneskoleutdanning
- C Ungdomsskoleutdanning (inkl. grunnskoleutdanning for voksne, 7-årig folkeskole og framhaldsskole)
- D Videregående grunnutdanning (inkl. vk1, folkehøgskole, realskole)
- E Videregående, avsluttende utdanning (inkl. vk2, vk3, gymnas)
- F Påbygging til videregående utdanning (inkl. høgskole ikke godkjent av kuf, forkurs som inngår som del av universitets- eller høgskoleutdanning, teknisk fagskole)
- G Universitets- og høgskoleutdanning, lavere nivå
- H Universitets- og høgskoleutdanning, høyere nivå
- I Forskerutdanning

KORT 111

Ansatt

Selvstendig næringsdrivende

Militær-/siviltjeneste

Pensjonist

Hjemmeværende

Student

Arbeidsledig

Arbeidsufør

Annet

KORT 116

Høyeste fullførte utdanning

- A Ingen utdanning og /(eller) førskoleutdanning
- B Barneskoleutdanning
- C Ungdomsskoleutdanning (inkl. grunnskoleutdanning for voksne, 7-årig folkeskole og framhaldsskole)
- D Videregående grunnutdanning (inkl. Vk1, folkehøgskole, realskole)
- E Videregående, avsluttende utdanning (inkl. vk2, vk3, gymnas)
- F Påbygging til videregående utdanning (inkl. høgskole ikke godkjent av kuf, forkurs som inngår som del av universitets- eller høgskoleutdanning, teknisk fagskole)
- G Universitets- og høgskoleutdanning, lavere nivå
- H Universitets- og høgskoleutdanning, høyere nivå
- I Forskerutdanning

KORT 117

Ansatt

Selvstendig næringsdrivende

Militær-/siviltjeneste

Pensjonist

Hjemmeværende

Student

Arbeidsledig

Arbeidsufør

Annet

KORT 127

Høyeste fullførte utdanning

- A Ingen utdanning og /(eller) førskoleutdanning
- B Barneskoleutdanning
- C Ungdomsskoleutdanning (inkl. grunnskoleutdanning for voksne, 7-årig folkeskole og framhaldsskole)
- D Videregående grunnutdanning (inkl. vk1, folkehøgskole, realskole)
- E Videregående, avsluttende utdanning (inkl. vk2, vk3, gymnas)
- F Påbygging til videregående utdanning (inkl. høgskole ikke godkjent av kuf, forkurs som inngår som del av universitets- eller høgskoleutdanning, teknisk fagskole)
- G Universitets- og høgskoleutdanning, lavere nivå
- H Universitets- og høgskoleutdanning, høyere nivå
- I Forskerutdanning

J KORT 132

Ja

Til en viss grad

Litt

Nei

Tabellregister

1.	Nøkkeltall	6
3.	Populasjon, bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg fordelt på kjønn, alder og landsdel. I prosent.....	11
4.	Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser	12